

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Andrei Muresan 10.
Telefon: 21-58.
Póstatakarék csekezőszám 40181.

Négy nyilatkozat.

Írta: Demeter Béla.

A falu gyermeke vagyok s hiába élek a város színes és zajos forgatagában, lelki szemem előtt mos is az apró házakat, kanyargó folyókat, barázdán menetelő gazdákat látom. Valahogy az az érzésem, hogy csak a testem eserélt lakhelyet, de a lelkem a szabad természetben találta meg otthonát. A faluhoz nőtt s vele együtt él.

A tavaly nyáron is gyakran fordultam meg a különböző vidékek magyar falvaiban. Egy vasárnap a gazdákkal beszélgettem, mert csak ilyenkor van idejük elmélkedni a hét alatt bekövetkezett különböző események fölött. Autó tünt fel a kanyarodónál s a por megszállta az ünnepi ruhákat. A csoportosulás előtt fékezett s három férfi szállt ki belőle. Ügynökök voltak s nyomban hosszas beszédbe kezdtek. Az árura, amit nagy lelkesedéssel ki-nálgattak, pontosan nem emlékszem, de tudom, hogy a nép hallgatott. A látogatók, akik megszokták a könnyű sikereket, már unták a dolgot s az egyik idegesen mondta: tudni akarjuk, vásárolnak-e? Mert az idő pénz, s nekünk tovább kell mennünk.

Öregebb gazda lépett elő:

— Ha nagyon sietős, akkor nem tartjuk vissza, de először beszélünk kell a tiszte-lendő urral.

A papban a magyar gazda mindig azt az egyházat látta, mely csak a helyes utat mutatja. Ezért fordultak tehát hozzá. Évszázados tapasztalat s a hagyomány érlette ki bennük a tudatot, hogy az egyház mindig csak a nép boldogulását akarja és szolgálja.

A legkisebb és legjelentéktelenebb kérdéstől a döntő fontosságú problémáig kiké-rik véleményét.

1936 karácsonyan az Erdélyi Gazda a Főpásztorok üdvözetét hozta. A krisztusi szeretet nevében szóltak gazda hiveikhez, akik nagy utra keltek, hogy szervezkedve és békében dolgozva gyermekeik jövőjét bizto-sítsák.

Azóta két esztendő telt el s a jelekből ítélve, a magyar Főpásztorok állandóan fi-gyelték, tanulmányozták a gazdatársadalom életét. Látni akarták, vajon a nép megmoz-dulása a krisztusi tanok szellemében tör-tént-e, vagy pedig tévuton járnak?

Lapunk mai száma erre a kérdésre is megadja a választ. Négy magyar Főpásztor nyilatkozott. Az E. G. E. közgyűlésével kap-csolatosan elismerték a munkát, megcsodál-ták az eredményeket, további kitartásra buz-dították a magyar gazdatömeget és szervez-kedésre a többi foglalkozási ágakat. Mindezt pedig azért eselekedték, mert az az út, amit az E. G. E. vezetősége megjelölt, egyenes, igaz út és célhoz vezet.

Az egyházaknak alkalmuk van belenézni az élet különböző változataiba. Feltudják mérni a népi szükségleteket, — amelyek min-denkor kihatottak a lelki életre, — s azok kielégítésére irányuló törekvések jelentő-ségét. Ezért olyan nagy érték számunkra a megnyilatkozás s ezért hallgatjuk és követ-jük a tiszta magasabb hit és erkölcsi szem-pontok nevében jött szózatokat.

Június.

I. A szántóföldön.

Elérkeztünk a kukorica kapálásának idejéhez. Ezért kapáljunk minél gyakrabban, amit lókapával könnyen és gyorsabban megtehetünk, mert olesón és jól dolgozik. Soha se várjunk a kapálással addig az ideig, mint régen, hanem minden jó eső után kapáljunk és akkor, ha a föld megkérgeződött. A répa kapálásánál huzzuk el a földet a répa mellől, hogy csak az alsó karógyökér által tartsa magát a földben. Ennélfogva a gyökerei mélyebbre mennek s több vízhez és tápanyaghoz jutnak. Azután huzzunk porhanyó földet melléje. A burgonya töltögetésénél helyezük a földet a bokor közepére, hogy szétnyíljon. Ebben az esetben jobban fejlődik a növény, több napot kap és jobban szellőzik, minék következtében a burgonyaragya sem lép fel olyan veszedelmesen s bővebb termést várhatunk. A repcearatás általában sok gondot okoz a gazdáknak. Figyeljük meg a repce becőt és amint áttetszően, halványan sárgulni kezdenek s bennük egy-két szem féloldala barnul, már vágható. Tanácsos azonban, főleg éjszaka és kora reggel, harmaton aratni s ponyvás szekeren hordani. Június végén kezdődik az aratás. Sorrendben az őszi árpával kezdjük, majd búzára, rozsra, tavaszi árpára és a zabra kerül a sor. A gabonákat viaszos érésben vágjuk, akkor, mikor a szem ugyan már sárga, de körmünk között könnyen szétnyomható. Ekkor lesz piros és nehéz a szem s ekkor pereg ki legkevesebb a tarlóra. Ne felejtjük el közvetlenül az aratás után megkezdeni a tarló buktatását, mert az a jó gazda, kinek feketetarlón állnak a keresztjei. Vágjuk le és égessük el a tengeri üszkös daganatait még a fejlődésük elején.

II. Réten és legelőn.

Nagyon fontos dolog, hogy a kaszálást pontos időben elvégezzük. A virágzásban vágott fű adja a legjobb szénát. Mindig annak a fűnek a virágzását tartjuk irányadónak, amelyikből legtöbb van a kaszálón. A kaszálással nem szabad késni, mert ha a füvek már elvirágoztak, többé nem bokrosodnak, hanem elvényülnek és a szénájuk értéktelen lesz. A legelő állatokat árnyékos helyen delettessük. A trágyalepényeket boronáljuk el, vagy gyűjtjük össze, hogy ne alkossanak buja foltokat, mert a szarvasmarha messziről elkerüli őket, pedig ott nő a legszebb fű. A hónap vége felé, vagy már korábban is beüt a szárazság, kiszülnek a legelők s ekkor szokott az megtörténni, hogy a szarvasmarhákat szekeren kell hazavinni. Ne várjuk meg ezt, hanem adjunk a hazajáróknak reggel és esténként póttakarmányt, lucernát vagy csalamádét, a meddőket pedig hozzuk haza idejekorán.

III. Az állattenyésztésben.

A meleg miatt az igásállatokkal a rendesnél legalább egy órával előbb kezdjük meg a munkát, hosszabbítsuk meg a déli pihenőjüket és eresztük ki már 11 órákor őket. A lovakat zöldtakarmányon tartjuk. A szarvasmarháknak a csalá-

mádén kívül szintén adhatunk kis mennyiségű lucernát is, amit megfonnyasztunk és lassan szoktatjuk hozzá az állatokat. A felfuvódott állatok megmentéséről cikket közlünk az állattenyésztés rovatban. Mérjük le a juhok gyapju hozamát, pontosan és jegyezzük fel a legtöbbet adókat, hogy azoknak a bárányait tartsuk meg továbbtenyésztésre.

IV. A gyümölcsösben.

Folytassuk a fiatal ültetésű fák öntözését. A tő körül rakott két méter átmérőjű 15 cm. vastag trágya vagy polyvatakarót gereblyével elhuzzuk, majd a földet megkapálva a trágyát, illetve polyvát visszatesszük. Az öntözővízbe tanácsos, 10–15 veder vízre számítva — egy-két veder trágyalevet önteni. Leszedjük a cseresznyét, meggyet, kajszinbarackot és földiepret. A csomagolásnál vigyázzunk, hogy az országosan elfogadott ládába helyezük őket. A fák alakító zöldmetszését is elvégezzük. Ezáltal nagy tápanyag megtakarításhoz jutunk.

V. A kertben.

A palántázást még a hidegebb éghajlatu vidéken is befejezzük. A kiültetett növényeket öntözzük minél gyakrabban. Itt is ajánljuk a trágyaleves öntözést. A cukorborsó és zöldpaszuly már szedhető. A virágoskertben a tulipán és jácintbagymákat kivesszük a földből és elrakjuk jövőre, a virágzó bokrokat pedig visszametszük.

VI. A szőlőben — pincében.

A zöldajtást június 10–15-ig sikeresen végrehajtottuk s így a fája döntésre jól beérik. A szőlő virágzása után a negyedik levél fölött vágjuk vissza a termőhajtásokat és a második permetezést $\frac{1}{2}$ –1%-os bordói lével csináljuk meg. A pincék ablakait hordal a nagy meleg miatt zárjuk le és a teli nappal töltögessük fel.

VII. A méhesben.

Június a rajzás és a főhordás hónapja. Készítsük elő a kaptárokat a kiszálló rajok befogadására. Miután a mézürben lévő kereteknek háromnegyed részét befedelezték a méhek, hozzáfoghatunk a pergetéshez. Jegyezzük fel minden család méztermelését és csak a szorgalmasan hordó családokat szaporítsuk tovább. Aki nem ért a méhészethez, vegyen részt a június 8-án kezdődő 10 napos méhészeti tanfolyamon, melyet Clujon rendez meg az E. M. E. A tanfolyam ingyenes, csupán beiratkozási díj címén fizetendő 100 lej. Jelentkezéseket elfogad az Erdélyi Gazda szerkesztősége is.

VIII. A gazdakörben.

Az aratás előtti munkaszünetben rendezzünk tanulmányi kirándulásokat. Ilyenkor kitűnően szemlélhető a lábon álló gabona, a megkapált kukorica, répa és a burgonya. Ha vonatra nincs pénzünk, a kirándulás szekerekkel is könnyen megoldható. A kirándulást jelentsük be az E. G. E. központjának. Minden résztvevő váltszon személyazonossági igazolványt, amit költségkimelés céljából egy lapon is elkészíthetnek.

Kedves Gazdatársaim!

A május eleji hideg esős időjárás megkésleltette az összes növényeink fejlődését és a tengeri vetések befejezését. Erdély földjén még május 20-ikán is sok helyen vetettek tengerit.

Junius hónapban különben minden gazda — gazdag ember — a reménység gyönyörű szép zöld színében uszik az egész természet s mi is tele vagyunk reménységgel. Mint mondani szokás júniusban még zsákban van az egész esztendő, s hogy milyen fontos szerepe van júniusnak a zsákok megtöltésében, azt mindenki tudja, de azért néhány főbb növényünkön vizsgáljuk meg egy kicsit a reánk váró sok munkát.

Buzáink általában szépek, meg is gyomláltuk, meg is fogasoltuk, ahol túl buják voltak meg is sásoltuk, most már csak gyönyörködünk bennük, s ha lesz egy jó májusi eső, gyorsan megindul, illetve befejeződik a kalász-hányás nehéz munkája.

Tavaszi kalászosaink egy kicsit elmaradtak, de rendbe fognak jönni, ha nem felejtjük el, hogy boronálásuk ép olyan fontos, mint az őszi vetések boronálása. Vetések megboronálásánál a Sack-féle, drotból készült vetési borona megfizetetlen eszköz, amit a majdnem térdig érő gabonában is használhatunk. A boronálás az idén annyival fontosabb, mert május elején a sok eső megkérgesítette a földet.

Kukurica vetéseink között feltűnőek a különbségek. Az őszi szántásba sorbavetett és fészkelte tengeriket, rég megkapálták, ugyanakkor a rögös tavaszi szántásba vetettek még ki sem keltek. Természetesen a termésbeli különbség — még sokkal nagyobb lesz. Bármi ként is vetettük a tengerinket, sohase töltögessük fel, minél gyakrabban kapáljuk és annak idején ne feledkezzünk el a fattyuhajtások leszedéséről.

Amilyen felesleges, sőt káros a tengeri töltögetése, éppen olyan fontos és szükséges a burgonya feltöltése, mert a burgonya termést hozó stóli a burgonya feltöltögetett fiatal szár részein fejlődnek.

A cukor- és takarmány-répa általában szép. Jó sűrűn keltek és ha vigyáztunk az egyezésre, vagy pedig nem lép fel valami rovarok, elérhetjük a jó répatermés egyik

legfontosabb követelményét, a teljes beállottságot. Mire levelem megjelenik, az egyezés nagyrészt készen lesz és következik utána a répa második kapálása, melyet végezzünk jóval mélyebben mint az első.

Új növényünk, a szójabab, szintén túl van az első kapáláson, most már az a fő, hogy állandóan tisztán tudjuk tartani, — s mivel a kézi kapálás nagyon drága, sokan úgy vetették, hogy lóval is megtudják kapálni. Ennek egyik módja a páros sorokba való vetés, mikor két-két sort gabonásor távolságra vetünk és ezeket a páros sorokat egymástól 60 centiméternyire. Én a páros sorok között első kapáláskor gyomláló (hagy-ma) kapával kapáltattam meg. Azt hiszem a páros sorok között többet nem kell kapáltatni.

Kapás növényeinkről, általában szólva, nefeledjük, hogy növényeinknek a többszöri kapálásra nemcsak a gyomirtásért van szükségük, hanem azért is, hogy levegőt kapjon a gyökér és hogy a talaj nedveséget konserváljuk. Akár melyik szempontot tekintjük, kiadósabb eső után mindég kellene kapálni, ameddig csak a termelt növény természetete megengedi.

Egyik legfontosabb takarmány növényünket, a vöröslóherét, rendszeren júniusban kaszáljuk. Mi itt a Mezőségen, ha csak különös jó időjárás miatt nem virágozott ki korábban, sohasem kaszáljuk június 10-ike előtt, de szívesen megvárjuk a hónap közepét is, mert azt tapasztaltuk, hogy akkor jobb a magtermésünk mintha előbb kaszálunk. Lóhere és általában herfélék széna készítésénél, vigyázzunk arra, hogy gyűjtésnél és hordásnál a levél és a finom szálrészek le ne töredezzenek, mért is egy kicsit vonodottan gyűjtsük és miután a vontatokban és petrencékben megérik, szintén vonodottan hordjuk be, természetesen vigyázzunk arra, hogy a vonodottság, ami tulajdonképpen gyenge nyirkosságot jelent, ne legyen olyan foku, hogy takarmányunk megpenészedjék. Behordás után ismételtlen irtsuk ki az esetleges aranka-foltokat, és boronáljuk meg a táblát. Ne feledkezzünk el lóheréseknél az á pionok, lucernásoknál a lucerna bogarak, bődék és más káros rovarok irtásáról, akár bogárfogó taligákkal, akár permetezéssel. Az utóbbi azonban jóval többre kerül.

Réti és gyep széndinkat, a here széndinkal ellentétben, teljesen légszárazon hordjuk be, mert ha bemelegednek megkeserednek és az állatok nem eszik szivesen.

Allataink tartása elég sok gondot okoz, mert takarmány hiány miatt, korán hozzá nyulunk legelőinkhez és zöld takarmányainkhoz.

Fogatos munkáink közül júniusban végzendők: a trágya kihordása megrágyázandó tábláink szélére, ahol azt le kell földelni, másikk munká esetleges tarlóhántás és a fekete ugar készítése, ott ahol még van. Az ugar

szántás annál jobb, minél mélyebb.

Aki májusban nem permetezte volna meg szőlőjét egy percet se késsen vele, mert a peronoszpora könnyen bajt csinálhat.

Levelem befejezése előtt, azt kívánom kedves gazdatársaimnak, hogy használhassák jól ki június hónap zsáktöltő szerepét és ne csalódjanak reménységeikben. Odakint megereedt az eső, szép csendesen hull, bár tényleg arannyá válna minden csepje, mert nagyon ránk férne.

Pusztakamarás, 1938. május 24.

Szász Ferenc.

Kapálással öntöz a gazda.

A növényeknek rendkívül nagy a vízszükségletük. Ahoz, hogy pld. a lucerna 1 kg. száraz anyaggal gyarapodjék 750 liter vizet kell, hogy elpárologtasson. A buza 420 litert igényel, a kukorica 280-at, a köles 180-at. Ezzel magyarázható, hogy a mezőgazdasági tudomány minden lehetőséget felkutatott, csak hogy a nedvességet a talajban meg lehessen őrizni. A nyár folyamán a nedvesség megtartását kapálással érhetjük el. Épen ezér nyugodan állíthatjuk, hogy nyáron a szántóföldeket kapálással öntözzük.

A kapálásnak két nagy jelentőségű haszna van. Elsősorban irtja a gyomnövényeket, amelyek 5—30%-át is elpárologtatják a talaj nedvességének, másrésztől viszont porhanyítja a talajt. Laza földből a nedvesség azért nem párolog el, mert a kapálással elzárjuk a hajszalcsövek felső részét. Ezenkívül a csapadék is könnyebben szívárog be a porhanyó földbe, míg főleg a salétromképző talajbaktériumok nagyon élénk életmüködést fejtenek ki.

Ujabb megállapítások szerint általában helyes a sekély kapálás. Ugyanis a talaj

Dániában a lókapát csak egy ember vezeti. A képen Nagy Miklós gazd. isk. tanár és Seyfried Ferenc e. segédtitkár, Nilausen Péter toftholmi birtokán répát kapálnak. Dereukon jól látható a gyepőlészár.

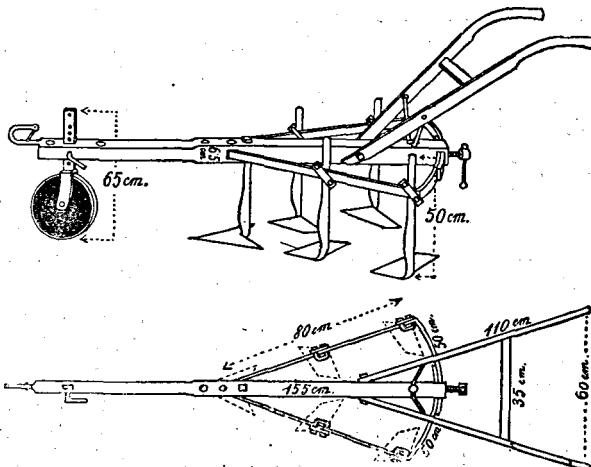
mélyművelését korábban, — a vetés előtt — más módszerekkel kel elvégezni (őszi mélyszántás). Kivételt képez azonban a burgonya és a hagyma. A kukoricánál a mélykapálás egyenesen káros, mert elvágjuk a föld színéhez közel tapadó gyökereket. A sekély kapálásnak az a nagy előnye, hogy könnyen és sokkal gyorsabban végezhetjük el az újabban használatos Wolf vagy Rapid vonókapával és az állatok által vont gépkapával. Addig míg egy kat. hold föld egy nap alatti megkapálásához rendes kapával 7—12 ember szükséges, addig a Wolf eszközzel egy ember $\frac{3}{4}$ nap alatt elvégzi. Gépkapával pedig két és fél—három óra alatt.

Amikor a répatáblákon a sorok már látszanak, sorközi sekély kapálás szükséges, majd átvágjuk a sorokat a négyszögletű kapákkal és a megmaradt csomókat egyezzük ki. Csak ezután kerül sor a répa mély kapálására. A répakapásokat állítsuk V alakba, darusorba, hogy a megkapált földet ne tapossák le. A kapálásnál a földet előbb huzzuk el a répa körül annyira, hogy a répa dőljön egészen egyoldalra, majd az elhuzott föld helyébe egészen friss földet tegyünk. A répát nem szabad feltöltögetni.

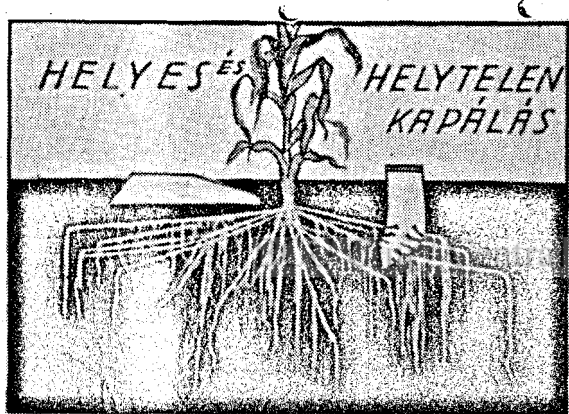
A vonókapába jó hosszú nyelet helyezünk, hogy amikor a soron magunk után huzzuk, ne görnyedjünk meg. Általában azt mondják, hogy a vonókapák csak könnyű talajon használhatók.

Tanácsaink nyomán beküldött vélemények alapján azonban bátran hangoztathatjuk, hogy nehéz talajban is jól beválik, csupán jól kell megválasztani a munka idejét. Tudjuk, hogy szántani sem lehet mindig. A kapálással ne várjuk meg, amíg a talaj sziklakeménnyé kiszárad, hanem akkor kapáljuk meg, amikor a föld porhanyóan hull a kapa nyomán.

Általános szabály, hogy mindannyiszor kapáljunk, ahányszor a talaj megcserepeseedik, tehát minden kiadósabb eső után. Fogataink tehát nyáron töltsék minden idejüket a kukorica és más kapás növények földjén. A lókapáláshoz elegendő egy ember. Így a lovat vezető munkás költsége elmarad. Mint a mellékelt képen látható, más országokban már általánosan bevezették. A répasorok még alig látszanak, de a lóval húzott kapalógép-
pél már kimennek azt megkapálni. Az egyszerű kenderkötélből készült gyeplőt a kapáló ember a derekára teszi. Amikor a ló jobbra vagy balra eltér a sor közepéről, félkézzel meghuzza a gyeplő megfelelő szárát, vagy csak a derekát csavarja. A munka eleinte nehezen megy, de a lovak hamar beleszoknak, szinte önmaguktól is beállnak a sorokba és pontosan tartják annak közép-vonalát.

Az Erdélyi Gazda már közölte különböző lókapák leírását. A képen látható egyszerű és a gyakorlatba mégis bevált kapát egy falusi kovács készítette Zau de Câmpie turdamegyei községben és 600 lejbe került a hozzávaló anyag.

A mélyen beeresztett kapa elvágja a kukorica vízszintes gyökereit. Ezért kapáljunk inkább többször, de sekélyen.

Minden idejében adott sekély kapálás, akár gyomot irtunk vele, akár nem, föltétlenül termést fokozó. A kapálást is azonban előzze meg a ceruza. Számítsuk ki mindig, hogy milyen kapával mennyibe kerül és csak olyan mértékig folytassuk azt, amíg az jövedelmező. A számítások eredménye bizonyára a gépkapa és a vonókapa javára dől el.

A kapálás jövedelmezőségére vonatkozóan még megjegyezzük, hogy kukoricánál minden lókapálás egy mázsával fokozza a termést. Cukorrépanál a Wolf kapával végzett sekély kapálás 15 mázsával, hagymánál pedig 4–8 mázsával. A kapálás tehát — amennyiben célszerűen végezzük azt — jól kifizetődik.

Kaszálás idején.

Irtá: Seyfried Ferenc.

A kaszálás terén sok helyi sajátos szokás van. Egyes községekben például mindig a falu „első kaszása” kezd meg, sajnos, legtöbbször túl későn. A kaszással pedig nem tanácsos sokáig várni, mert a fű hamar elvénül. Mint jól tudjuk, a kaszalokon kétféle fű nő, alj és szálfű. Előbb fejlődnek ki az aljfűvek s csak utánuk törnek fel a szálfűvek. Ha tulkorán kaszálunk, akkor kevesebb, de jobb szénánk lesz, mert a szártövek nincsenek kifejlődve; ha sokáig várunk

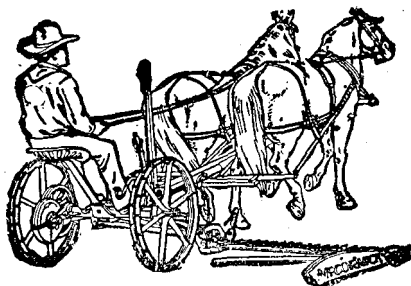
a fűvek elvénülnek és kevés és rossz szénánk lesz. A füves területeket akkor tanácsos kaszálni, amikor azokon a legnagyobb mennyiségben jelenlévő fű éppen virágozni kezd. Egyesek azt tartják, hogy a fű még bokrosodik virágzás után is, tehát sűrűbb lesz. Ez nagy tévedés! A fű, mint a gabonanövények is, ha egyszer már szárba indult, nem bokrosodik többet. Tehát virágzás után ne várjunk a kaszással. Kaszálóinkon azonban a fű foltonként változik, lépésről-lépésre másfajta füvel találkozunk, amelyek virágzási ideje különbözik, ezért legtanácsosabb a kaszálással a réti csenkesz (*Festuca pratensis*) virágzása után igazodni. Ezen általánosan

elterjedt fű virágzása ugyanis *középarányu*. Kaszálóink akkor adják a legnagyobb tömegű és mégis jóminőségű szénát, mikor ez a fűfelület virágozni kezd.

A kaszálás nehéz munka. Egyes népek, mint pld. a dánok, nem is tartják emberi mesterségnek, annyira megerőltető. Több kiscgazda szövetkezik s közösen vásárol fűkaszálógépet. Nálunk még tulnyomó többségben kézikaszával kaszálunk. A kaszát kétféleképpen élesíthetjük. Egyik a kasza ugynevezett „*verése*“, a másik az, amikor a kasza élét vizes köszörükövévön vékonyítjuk el. Az előbbi lassu időrablómunka, a második sokkal gyorsabb, csupán arra ügyeljünk, hogy az éllet a forgási iránnyal ellentétben tartsuk.

A kaszálógép még nincs elterjedve Erdélyben. Sokan egyenesen ellenzik annak bevezetését és azt tartják, hogy nem végez jó munkát. Minden géphez érteni kell, így a kaszálógéphez is. Főszabály az, hogy amikor a gép üzemben van, minden két órában cseréljük ki az éleket frissen fent késsel. A jól beállított fűkaszálógép egész alacsony tarlót hagy maga után.

A szárításról röviden csak annyit jegyzünk meg, hogy a szénában valóságban benne kell lakni. Kaszálás után azonnal rázzuk szét a rendeket. Mikor a felső része már kezd

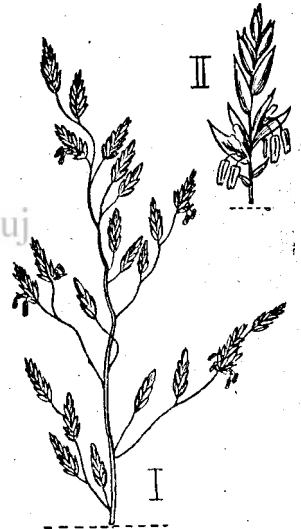

Kaszálógép.

száradni, forgassuk meg, majd amikor annyira kiszáradt, gyűjtsünk 7—8 rendet lehetőleg lógerebélyével nagy vonásokba. A vonásokat kiszáradás után már könnyű petrencékbe (merekékbe) gyűjteni. A vonások helyét is lógerebélyével gyűjtsük össze. A lógerebélye a kiscgazdáknál alig használható, mert pár hold kaszálónál nem fizetődik ki a beszerzése. Gazdakörök útján azonban ez a kérdés is könnyen megoldható. A falu határában, míg a szénát kézzel összegerebélyézik, évenként több napszámot pazarolnak el, mint

2—3 lógerebélye ára, a munkával pedig igen sokszor megkésnek.

A szántóföldön termesztett takarmánynövények szárítása már nehezebb, mivel a zabos bükkönyből a zab, füves lóhere keveréknél a lóhere, lucernánál annak szára, stb. nehezen szárad ki. Ezen növényeknél a gyakori forgatás nem ajánlatos, mert a legtöbb tápanyagot tartalmazó levelek hamar leperegnék. A szárazföldi takarmány növényeket kaszálás után szétrázzuk, majd ha nem rendelkezünk az „*Erdélyi Gazda*“ előbbi számában leírt szárító kecskével (üsttűrűkkel), akkor, amint annyira száradtak, villahegyekbe összeszedjük, mindig nagyon vigyázva. Ezt a munkát végezzük naplemente után, mikor a levelek nem peregnék. Másnap reggel a villahegyeket eldöntjük, s mikor kiszáradtak petrencékbe szedjük össze, majd elszállítjuk a földről. Dániában, ahol nagyon nedves az éghajlat, nem várják be, amíg a

A kaszálást legjobb akkor megkezdeni, amikor a réti csekenkesz virágzik. Ismertessük meg ezt a fűfelét többi gazdátársainkkal is!

lóhere szára teljesen megszárad, hanem amikor a bütyök felszárak, összehordják és szekerenként 10—12 kg. sót rétegenként szórva, rakják az istálló padlására, vagy külön erre a célra épített szénapajtákba (odorokba). A só megakadályozza a takarmány felmelegedését.

A közmondás szerint az idő csinálja a szénát, de takarmány erjesztő vermek készítésével kivédhetjük az időjárás szeszélyét. Az erjesztővermekbe ugyanis a frissen kaszált szántóföldi zöldtakarmányt egyszerűen bedöngöljük és mentesülünk a szárítás munkálatai alól.

eredeti SACK ekék - „Senior“ lókapák - „Lancz“ gerebélyék

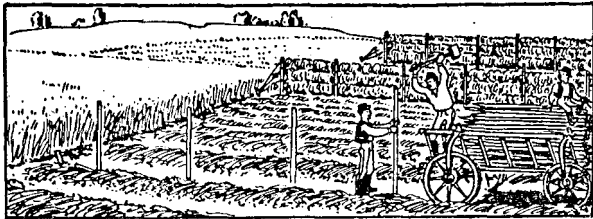
Klusch János Cluj, Calea Regele Carol II. 113. — Telefon : 26-45.

A legjobb szénaszárítási mód.

Irta: Nagy Miklós, gazd. isk. tanár.

Haladni akaró gazdatársaink megértették, hogy hallgatni kell az idők szavára, mert különben a versenyben lemaradnak és kételkedés nélkül veszik át azt, ami — ha új is — jó.

Erdély legtöbb vidékén ma is rendekben szárad a lóhere, lucerna, széna, sarju, stb. Forgatjuk, ázik, s a takarmány legértékesebb része, a levelek, szépen leperognak, mi meg hazavisszük a megbarnult szárrészeket. Nagy prédaság ez, különösen a szántóföldön termesztett takarmánynövényeknél a lucernánál, lóherénél. Ahol igazán belterjesen gazdálkodnak, pl. Németországban, Svédországban, Dániában jártamban, a rendekben szárítást már sehol sem láttam. Sok

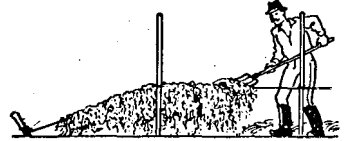
A 30 m. széles sáv közepén szekérral végighaladva beverjük a karókat az előre elkészített lyukakba.

gazda gyakorlati és intézmények tudományos tapasztalatai bebizonyították, hogy ennél sokkal jobb a svéd huzalos szárítás.

Hányszor megy tönkre lucerna, lóhere, baltacim, zabosbükköny, stb. szénánk a szénaszárítás idején fellépő esőzésektől, anélkül, hogy meg tudnók menteni?! Fenti módszerrel ez nem fordulhat elő. Az eljárás a következő: lóhere, lucerna, stb. táblánkat 20—30 méteres sávokra osszuk fel, majd lekaszálunk egy ilyen sávot s közepébe azonnal felállítjuk a szárítót. A tábla hosszúságában, a 20—30 m.-es sáv közepén minden 2 méterre beverünk egy 2 m. 20 cm. hosszú, 7—10 cm. vastag karót. A karók helyét vas rud segítségével készítjük úgy, hogy 40—50 cm. mélyen kerüljenek a földbe. A föld felszínétől 50 cm-re egy, 95—100 cm-re egy második, 145—150 cm-re egy harmadik kampós szeget verünk, amit már otthon elvégezünk. Ha a drótot csavarjuk a karón, nem szükséges szegezni. A kihelyezést úgy végezzük, hogy szekérral megyünk a vasrúddal elkészített lyukak mentén s a szekérről egy nagy fakalapács segítségével a rudakat beverjük, vigyázva arra, hogy a szegek mind egy oldalra s egy vonalba kerüljenek. Erre a három sor szegre helyezük aztán rendre az 1.5—3^m vastag drótot. A drótot nem cró-

sítjük semmivel a póznákhoz, a reákerülő széna sulya magától reáfekteti a kampos szegekre. Ha nem vertünk szegeket úgy csak a karóra csavarjuk a drótot. A drótokat a két szélső cövekhez erősen megrögzítjük. A fris-

Miután kihúztunk egy szál drótot, reáhelyezzük a zöld-takarmányt.

sen kaszált takarmányt villákon felrázva, — miután a huzal mellé gereblyéltük, — villánként a legelső drótra, majd a többire felrakjuk. A széna így két-három nap alatt tökéletesen kiszárad anélkül, hogy a legkisebb veszteség is érné. A levelek nem perognak le, a szél járja, a nap hihetetlen gyorsan megszáritja szénánkat anélkül, hogy azt forgatnánk. Geith német tudós bebizonyította, hogy ezzel a szárítási eljárással a lucerna és here fehérje tartalma 3—4%-al magasabb marad, mint a földön szárítotté. Ez nagyon sokat jelent, ha tudjuk, hogy a takarmányok legértékesebb része rendszerint a fehérje.

Két-három nap mulva a száraz szénát behordhatjuk s a huzalt azonnal le is szedjük. Más táblákon és a következő években számtalanszor felhasználjuk, úgy, hogy a költségek sokszorosán megtérülnek. Tanácsos ezért horganyzott (cinezett) huzalt beszerezni.

Egy kat. holdra szükséges anyag, ha olyan vidéken csináljuk, ahol a faanyag olcsó, akkor minden két méterre teszünk egy karót és 1.5 vagy 2^m-es drótot használunk. Ezesetben a költségvetés a következő:

96 drb. karó á 3 lej	288.—
573 m. 1.5 ^m -es vasdrót á 28 lej kg.	213.—
288 drb. vasszeg á 70 bani	200.—

összesen Lei 701.—

Olyan vidéken, ahol szűken állunk fában, ott minden 4 méterre verjük a karókat, de sokkal vastagabb drótot, 3^m-est használunk. Így az anyagszükséglet a következő:

48 drb. karó á 3 lej	144.—
573 m. 3 ^m -es vasdrót á 23 lej kg.	805.—
144 drb. vasszeg á 70 bani	100.—

összesen Lei 1049.—

Amennyiben csak csavarjuk a drótot, úgy a szeg költsége elmarad. A horganyzott (cinezett) huzal csak valamivel drágítja a fenti költségvetést. A 3.1^m vastag ugyne-

vezett 31-es drótból 573 méter 1198 lejbe kerül, míg az 1.6 $\frac{m}{m}$ 16-os számú drótból 348 lejbe. Alább közöljük a horganyzott huzal árát.

A drót száma	vastagsága	100 m. sulya kg.	1 kg. ára
16	1.6 $\frac{m}{m}$	1.528	40.—
20	2.0 $\frac{m}{m}$	2.388	38.—
31	3.1 $\frac{m}{m}$	5.736	36.—

A fenti költségekhez járul még 1 drb. 8—10 cm. átmérőjű hegyes vasrud vagy csak vaskarikával ellátott kemény fából készült előlyuggató ára és egy nagy fakalapács beszerzési költsége.

Amint a leírásból látható ennek a módszernek a megvalósításához semmi különös adottság nem kell. A kiadások, ha azt vesszük, hogy egy ilyen berendezést 800—1000 lei beruházási költséggel gazdaságunkban

éveken keresztül használhatunk, olyan csekélyek, hogy egy okos gazdánál nem jöhetnek számításba.

A huzalt vagy a karókba vert kampószegekre akasztjuk, vagy a képen látható módon egyszerűen reácsavarjuk.

Erdély legtöbb vidékén a lóhere és lucerna szárítás idején rendszerint annyi eső van, hogy ez a takarmányszárítást szinte lehetetlenné teszi. Éppen ezért nálunk különös jelentősége van egy ilyen módszernek, amivel takarmányunkat az időjárás káros hatásától megmenthetjük, magunkat pedig mentesítjük a szénaszárítás minden vesződésétől.

Küzdelem a szegénység ellen.

Irta: Bodor Kálmán.

Az EGE közgyűlésen Szász Pál elnök úr felhívta a magyar gazdatársadalmat, küzdjön a szegénység ellen. Termeljen többet és jobbat, tömörüljön egyesületbe, hogy ezáltal kedvezőbb viszonyok között értékesítse termékeit. Szegénység elleni küzdelemünkben a faluvezetőknek nyitott szemmel kell járniok, hogy meglássanak minden alkalmat, ami fajtánk erkölcsi és anyagi gyarapodására alkalmas.

Kereseti lehetőségünk egy nagyon fontos tényezője a vadontermő gyógynövények gyűjtése. Transzilvánia erdőin és mezőin elképzelhetetlen érték pusztul el évről évre, amit eddig egyrészt a tudatlanságból, másrészt a nemtörődomségből veszendőbe hagyunk. Ezt a nagy nemzetgazdasági vagyont kell meglássák a faluvezetők és minden módot használjanak fel, hogy ezt a magától adódott kereseti lehetőséget a nehéz megélhetés közt élő magyar testvéreink használják ki. Főleg a falu más munkára képtelen gyermekeiregét és az öregeket kell erre a könnyű munkára reá szoktatni.

A gyógynövények gyűjtését a lelkesíti és tanítói kar különös figyelmébe ajánlom. Ők kell megtanítsák a nevelésükre bízott gyermekeknek az ezme fontosságát és ők vannak hivatva a munka keresztülvételének népszerűsítésére. Anyagi tekintetben is fontos tényező lehet a kisebbségi tanítónak, ha a gyermekekkel közösen gyűjtött növények árának felét a gyermekeknek kiosztva, a másik felét magának megtartva, évenként a semmiből 4—5000 lej hasznosíthat.

Az EGE vezetősége úgy határozott, hogy a gyűjtött gyógynövényeket mindenki küldje vasuton Ulmen-Salaj állomásra Bodor Kálmán címre, ahol az árut átdolgozzák és mint egységes árut

fogják eladni külföldi kereskedőknek. A fuvar-költséget az egyeslet előlegezi, tehát úgy kell feladni az árut, hogy Ulmenin fogják fizetni a szállítást. A beküldött árut a legszigorúbban ellenőrzi az EGE és annak árát eladás után azonnal elküldi a feladónak.

Milyen gyógynövényeket gyűjtsünk június havában.

Június hónap a gyógynövény gyűjtés fő szezonja. Minden rozsozt termelő vidéken gyűjtsék az *anyarozsot*, nagyon keresett drága cikk. Tavaly 150 leit is fizettek egy kilóért.

A *kikerics* magot különös figyelmébe ajánlom a gyűjtőknek, egy gyermek naponta 50 leit is megkereshet, ahol sok terem. Tavaly 30 lej volt az ára.

A *pipacs* szirmot is nagyon keresik. Tavaly 70 leit fizettek érte.

A *hársfavirág*ot okvetlen gyűjteni kell, a korait külön kell csomagolni, mert értékesebb, mint a késői és ha össze keverik, csak az alacsonyabb árat tudjuk érte elérni. Tavaly 30 lejt adtak kilójáért.

A szépen szárított *nadrágulya* levélből is minden mennyiséget ellehet adni. Tavaly 15 lej volt kilója. Ugyan úgy van a *beléndek* levéllel is.

Júniusban nyílik a *bodzavirág* is, ami szintén keresett cikk, ha szép kénységára tudjuk megszáritani. Gyorsan kell szárítani, napon vagy kemencében sütés után. A vastag szárok nélkül száritsuk, mert úgy hamarabb és szebben szárad. Tavaly 25 lejt adtak egy kilóért.

Az *ökörfarkkőrő* szép sárgán száradt virágjáért 70 leit adtak tavaly.

A kicsi szárral szedett fekete pontmentes *székfűvirág*ból is minden mennyiséget ellehet adni. Tavaly 30 lejt fizettek érte.

Az *árníkó* virág is keresett, tavaly 40 lejjel fizették.

A szép kék színű *buzavirág* szirmot 80 lejért adtuk el a tavaly.

Ott ahol a *körisbogár* nagyobb mennyiségben szokott fellépni érdemes az összegyűjtésével foglalkozni, mert tavaly 150 lejt is fizettek 1 kiló szépen kezelt bogárért.

A bikaborjak nevelése.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet egyik nagy céljaul tuzte ki a tenyésztésünk fejlesztését. Ezt a célt nemcsak az állattenyésztő és állatbiztosító egyesületek alapításával, tanácsadással igyekszik elérni, hanem kiváló és fajtisza tenyészbikákhoz is juttatja gazdaköreit. Ezt a célt igyekezett szolgálni a budapesti tenyészállatvásárról behozott bikákkal is, mert ezek ugy a fajtisztaságban, mint formájukban és tulajdonságaikban megfelelnek a követelményeknek. Ezekről a bikáktól, de általában a jó tenyészbikától származó bikaborjak nevelésére fektessünk nagy súlyt, ugy a tartásuknál, mint a törzskönyvelésüknél, bélyegzésüknel, mert ha nem nehezedik újjólag reánk egy gazdasági válság, biztos bevökre találunk s megint haszonnal fog járni a bikanevelés.

Vigyáznunk kell természetesen mindenkor arra, hogy a borjak szülei fajtiszták, jó állásuak és jó tulajdonságúak legyenek, és hogy már a borju születésekor is alkalmasnak látszódjék tenyészanyagának. A rossz borjuból jó tartás mellett sem lesz soha jó tenyészállat.

A bikaborjak nevelésénél ne felejtjük el soha, hogy egészséges, szép és jó állatot nem nevelhetünk *mozgás, napfény és levegő nélkül*, s ezért legyen minden gazda szeme előtt ez a három szó. Azért említjük meg ezt, mert állattenyésztésünkben épen itt csináljuk a legnagyobb hibákat, mert épen a tenyészállatoknak neveljük fel kizárólag istállóban, minek következtében azok olyanok lesznek, mint a virágházi növények, habár jól tartottuk őket és szépen fejlődtek. Azt, hogy a bikák gümőkort kapnak vagy egy-két év utáni használat után elnehezdednek és nem tudnak szökni, hogy tájnak a lábaik s folytatásnál csüdjeik nem bírják a súlyukat, mind az istállóban való nevelésnek köszönhető, illetve annak, hogy hiányzott a mozgás, napfény és levegő. Jegyezzük meg tehát, hogy istállóban, legelő, borjukert, kifutó vagy udvar nélkül nem lehet eredményesen állatot tenyészteni.

A *bika nevelése*, az üszőéhez hasonlóan szintén több időszakra oszlik, azonban abban különbözik tőle, hogy sokkal jobban kell a bikákat takarmányozni. Ez azért van, mert egyrészt sokkal nagyobb a fejlődési képességük, másrészt pedig azért, mert míg az üsző két és fél vagy három éves korában lesz te-

nyészetbe véve, illetve befolyatva, a bikaborju másfél vagy két éves korában már használatba lép. Eddig a korig el kell érje súlyának kétharmadát vagy háromnegyedét.

Az első időszak szintén körülbelül három hétig tart s legfeljebb abban különbözik az üszőborju nevelésétől, hogy gyakrabban és többet szoptatunk. Rendszerint 4—5-ször történik naponta a szoptatás. A 3. hét végére 10—12 liter tejet érnek el.

A második időszak körülbelül négy-öt hónapig tart, minek következtében az elválasztás csak az ötödik vagy hatodik hónapra esik. Látjuk tehát, hogy a bikaborjak legalább egy hónappal tovább szopnak, mint az üszők. Azokon a vidékeken, hol a tejszin jól értékesíthető, a bikaborjak sovány tejen is nevelhetők. Ebben az esetben pótoljuk a hiányzó tejsírt, megfelelő abrakkal. A második időszakban 12 liter tejen kívül zsenge réti-széna (3—5 kg.), lóhere vagy lucerna a táplálékuk. Az abrak fokozatosan emelkedik s főleg zabból, valamelyik olajpogácsából, korpából, borsóból vagy szójababból áll. A napi abrak 10—20 dekánál kezdődik, s a 6-ik hónap végéig eléri a 3 kg-ot.

A harmadik időszak két részre osztható, és pedig:

1. Amikor a bikaborju 5—6 hónapos korától kezdve 12 hónapos, azaz esztendőskoráig borjukertekben, kifutóban, vagy legelőn nevelkedik;

2. A bikaborju 12 hónapos kora után körülbelül 18—24 hónapos koráig, egyszóval addig, amíg tenyésztésbe vétetik, különálló bikalegelőn nevelődik és edződik. Ha külön bikalegelő nincs vagy létesítése, kiszakítása nehezen megy, a bikaborju tovább is a borjukertben vagy kifutóban marad, mert a szabadlevegő és a mozgás különösen ebben a korban okvetlenül szükséges számára.

A bikaborju hat hónapos kortól kezdve 3 kg., 9 hónapos kortól kezdve 3½ kg., 14 hónapos kortól kezdve 4 kg. fehérjében gazdag abrakkeveréket kell kapjon, a szénán, lucernán vagy lóherén kívül (6—8 kg.).

A téli tartásnál ne felejtjük el a D-vitamin és takarmány mész (10—15 dgr.) adagolását. Nyáron a mész és foszfor is elegendő, mert a zöldségben megkapja a vitamint. Nyaló vagy takarmánysó naponta 10—15 dgr. szükséges.

A zöldtakarmányozás jelentősége.

Szerkesztőségünkhez több hálálkodó levél érkezik gazdatársainktól, akik a közölt tanácsokat megfogadják. Legutóbb vettük V. E. Zerind aradmegyei gazdatársunk levelét. „A mult esztendőben — írja — a „Zöldtakarmányozás folytonosságának biztosítása“ című cikk nyomán „biborherével“ próbálkoztam. A növény most e hét végén kerül vágásra és utána 100 napos tengerítetek. A buzatarlót e növényvel igen jól kihasználhattam. Az „Erdélyi Gazda“ tanácsai nyomán ugyanis a mult esztendő augusztus 17-én kétszeri szántásba vettem a biborherét. A magot az Önök utmutatása nyomán dr. Scharff Gyulától Răuți, jud. Timiș-Torontal, szereztem be. A mi vidékünkön senki sem ismerte e növényt és most mindenki csodálkozik, hogy nyártól tavaszig a föld nem maradt üresen és emellett nitrogén gyűjtő növény fejlődött rajta térd magasságig. Összesen 7 kat. holdat vettem be, egyet meghagyok magnak, a hatról pedig 10—12 szekér szénára számítok. A tavaszi hidegek egy kicsit megsanyargatták a növényt, de a beállott melegre hatalmas fejlődésnek indult.“ Ime egy gazdatárs a sok közül, aki utmutatásaink nyomán biztosította állatainak a dus téli szénakészletet.

Ne feledkezzünk meg azonban a nyári zöld takarmányok biztosításáról sem, amit röviden a következőképp érhetünk el:

Őszi vetési legkorábbi tavaszi zöldtakarmányok.

A gazdaság első zöldtakarmánya a rozs. A korai Szent István takarmányrozsot június hónapban vetjük, a késői rozsot augusztus-szeptemberben, holdankint 80—125 kg. magot számítva. A korai rozsot még az őszi folyamán lekaszállhatjuk, tavasszal pedig újra sarjadzik. Szokták a rozsot még repcével keverve vetni. Ezt is legeltethetjük, vagy kaszállhatjuk ősszel, tavasszal pedig újból kiadós zöldtakarmányt ad.

Az őszi takarmány keveréket április végén, vagy május elején kaszállhatjuk. Ezzében megkésélt az időjárás, de majd mindenütt május közepén vágható volt. A keverékhez rozsot, vagy buzát használunk, pillangós virágú növénynek pedig szösös, vagy pannonbükönnyet, esetleg ősziborsót. Az előbbinél a vetőmagkeverék 1/3 rozs, 2/3 bükönny, a másikonál pedig 1/3 buza, 1/3 borsó.

A biborhere, mint a fenti levélből is kitűnik, tarlóba 12—16 kg.-t vetve, kiválóan fejlődik. Kaszálláskor, akár mint zöldtakarmányt, akár szénává szárítva használjuk fel. Kísérleteink szerint április közepétől június

közepéig, tehát két hónapig is biztosította egyes helyeken a friss zöldtakarmányt.

A esalamádéig való átmenetet biztosító zöldtakarmányok.

A fenti takarmánynövények után következik egy igen értékes fehérjedus takarmány, a somkoró. Ezt kétféle változatban termesztik, egy- és kétévest. Nálunk tanácsosabb az egyéves termesztése. Tavasszal március második felében vetjük, őszi, vagy tavaszi kalászosba. A gabonát magas tarlóra vágjuk, mivel a somkoró gyökérfeje igen érzékeny. A friss széna illatára emlékeztető kumarin tartalma miatt eleinte nehezen szokják meg az állatok, de később szívesen fogyasztják. Legeltetni is lehet, mert jól sarjadzik.

A somkoró után következik a lucerna vöröshere és a baltacim. Ne feledkezzünk meg, ezen növények tarlóját kaszálás után azonnal megboronálni, mert a boronálás következtében visszamaradt porhanyó föld megőrzi a talaj nedvességét.

A zabos-bükönny június második felében vágjuk. Ezen általánosan elterjedt takarmánynövény nagy tömeget ad. A zab vastag szára és különösen bütykei nehezen szárad, amiért vagy zölden etetjük, vagy takarmányerjesztő verembe tesszük el télire. A zabos-bükönny a búzának kitűnő előveteménye.

A nyári legfontosabb zöldtakarmány.

A kiaszott legelőkről hazatérő állatok és a munkában elesigázott ökrök részére, valószínűs áldás a legnagyobb tömeget adó nyári takarmány, a csalamádé, ami egy gazdaságból sem szabad hiányozzon. Egyedüli hátránya, az, hogy szegény fehérjében. Ezért szokták pillangós virágú takarmányokkal keverve vetni. Jól bevált holdankint 80 kg. kukorica, 30 kg. express, vagy viktória borsó és 10 kg. tavaszi bükönny keverékéből álló vetés. A kukorica-csalamádéval július elejétől októberig biztosíthatjuk a kiadós zöldtakarmányt, ezért ugy főterményként, mint másodterményként vetjük 2—3 heti időközökkel. A nyári csalamádét ne tévesszük össze a télire bevermelendő csöves csalamádéval, amelyet 60 cm. távolságra vetünk és ősziig kifejleszti a csöveit.

Tarlóba vethető takarmánynövények.

A moharból holdankint 16—18 kg.-ot számíthatunk. Vetésétől 70—80 napra már kaszállható. Különösen lovak részére igen becses takarmánynövény.

A szudáni fű, országgrészünk melegebb vidékeire való takarmánynövény, holdankint

30—40 kg-ot vetünk. Csapadékdus években őszig két, esetleg három kaszálást is ad.

A *kóles* nem ad nagy takarmánytömeget. Juniushan vethető, holdanként 20—24 kg-ot számítva, akár tarlóba, esetleg az üresen maradt földekbe. Korán kaszálva zölden igen finom takarmánynövényt ad. Téltre, verembe tegyük el.

A *fehértüstört* szintén vethetjük tarlóba, akár augusztusban is, mivel 4—6 hétre megfelelő időjárás esetén már kaszálható. Az etetést elvirágzás idejéig fejezzük be, mivel a későbbben fejlődő becökben sok a mustárolaj, ami az állatok ártalmára van. A fehértüstörtből 8—10 kg-ot vetünk k. holdanként.

A *cukorcirok* igen nagy tömeget hoz és különösen tejelő állatok részére érdemes termesztani. Holdanként 17—25 kg-ot vetünk, 12—18 cm. sortávra.

A *borsós ősziárpa*, kat. holdra számítva 50—70 kg. Viktória, vagy expresszborsó és ugyanannyi ősziárpa keveréke. A borsós ár-

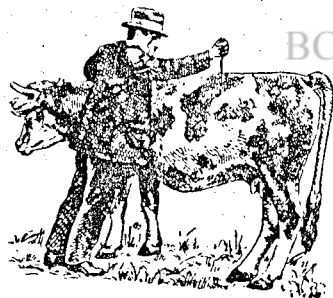
pát októberben, vagy novemberben kaszálhatjuk, télen át a borsó kifagy, az árpa nem, és a következő évben jó magtermést adhat.

A *tarlórépa* termesztése megfelelő időjárás esetén szintén igen kifizetődik, mivel holdanként 200—250 q. termést is adhat. Tarlóvetésnél, 35—40 cm. sortávra, 0.6—1.2 kg. vetőmagot számítunk.

A *takarmánykáposzta* termesztésére vonatkozóan, Turda-megyéből érkeztek jó hírek. A tapasztalatok alapján bebizonyosodott, hogy vitaminban dus nagy tömeget adó zöldtakarmány, ami a faggyal szemben ellenáll és egész télen decemberig etethető. Holdanként egy fél kg. mag szükséges, amit tavasszal hidegágyba vetünk el és utána 50×80 cm. távolságra palántázzuk.

A fentiekben foglaltuk össze röviden, a nyáron is nagy tömeget adó zöldtakarmányokat, amit azonban télire is eltehetünk, ha megfelelő erjesztő vermünk van. Ennek leírását az „Erdélyi Gazda”-ban közöljük.

Szarvasmarhák felfuvódása.

A szürcsap használata.

A zöldtakarmányozás és legeltetés ideje alatt, gyakori az állatok felfuvódása. Évente minden faluban több állat pusztul el ebben a bajban, mert nincs megfelelő felszerelésük a védekezésre. Ezért tanácsos előre bárzsingcsos előre bárzsingcsőről gondoskodni, hogy amint felfuvódtak az állatok, azonnal segíthessünk rajtuk.

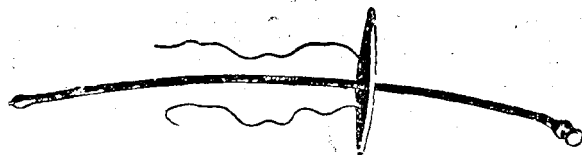
A felfuvódás legtöbbször ősszel és tavasszal fordul elő, amikor marháink nagymennyiségű, gyorsan erjedő zöldtakarmányt esznek. Nagyon veszedelmes a harmatos lóhere legeltetése, úgyszintén a lucerna, baltacim, bükköny, répalevél, stb. Tarlólegeltetésnél a boglárka és kikirics is okozhat felfuvódást.

Enyhe felfuvódás esetén, az állatot — a farával — sáncba állítjuk, majd hasának oldalát erőteljesen dörzsöljük és hideg vízzel öntözzük. Ugyanekkor, nyelvét gyakran előrehuzzuk, miáltal erős bőfögést váltunk ki. Ugyanezen időben, tanácsos belsőleg adagolt fertőtlenítőszerrel megakadályozni a bendőben levő takarmány erjedését. Erre a célra megfelel: a vízzel hígított szalmiákszesz, vagy 50 gr. formalin, 4—5 liter vízbe keverve, esetleg — frissen készített mésvíz, — (nem mésviz, hanem az oltott mésv-

leülepedése után maradt folyadék). Ezek mind jó gázkötő-anyagok.

Súlyosabb esetekben, bárzsingcsövet használunk.

A csővel nagyon óvatosan kell bánni, nehogy — levezetés közben — a légsőbe kerüljön, amit köhögéssel jelez az állat. Miután a bárzsingcsövet az állat bendőjébe dugtuk, kihuzzuk az abban levő hajlékony pálcát, utat engedve a gázoknak. Tanácsos az állat gyomrát ezalatt állandóan hideg víz ruhával dörzsölni.

Barzcsingcső.

A bárzsingcső — nélkülözhetetlen szerző, illetve mentőeszköz — s még sincs eléggé elterjedve, mert túl drága. A külföldi gyártmány 3.000 lej. A „Mezőgazdák” R.-T. azonban megállapodást létesített egy belföldi gyárral, mely szerint: nagy szarvasmarhák részére 1.000 lej, növendékállatok részére pedig 580 lejes árban hozza forgalomba a bárzsingcsőveket. Ezek anyaga: nikkelezett acélrugó bronzfejekkel, szattyánbőr behuzóval, szájfeszítő-fával és acélpálcával ellátva. A kisebbik 170 cm. hosszú, míg a nagyobbik 190 cm.

A felfuvódott állatok megmentésének további módja a bendő megszurása. Ezt azonban hagyjuk a legutolsó esetre. A szurcsapot (trokárt, ára 380 lei) a bal horpaszon szurjuk a bendőbe, az állat jobblába első csánkjának irányában. A beszúrás helye egy araszra van a csipőcsonttól, az állat ballába felé. Beszúrás után kihuzzuk a tört a hüvelyből és csak apránként bocsátjuk ki a gázokat. A szurcsap tokját 2—3 órán át hagyjuk

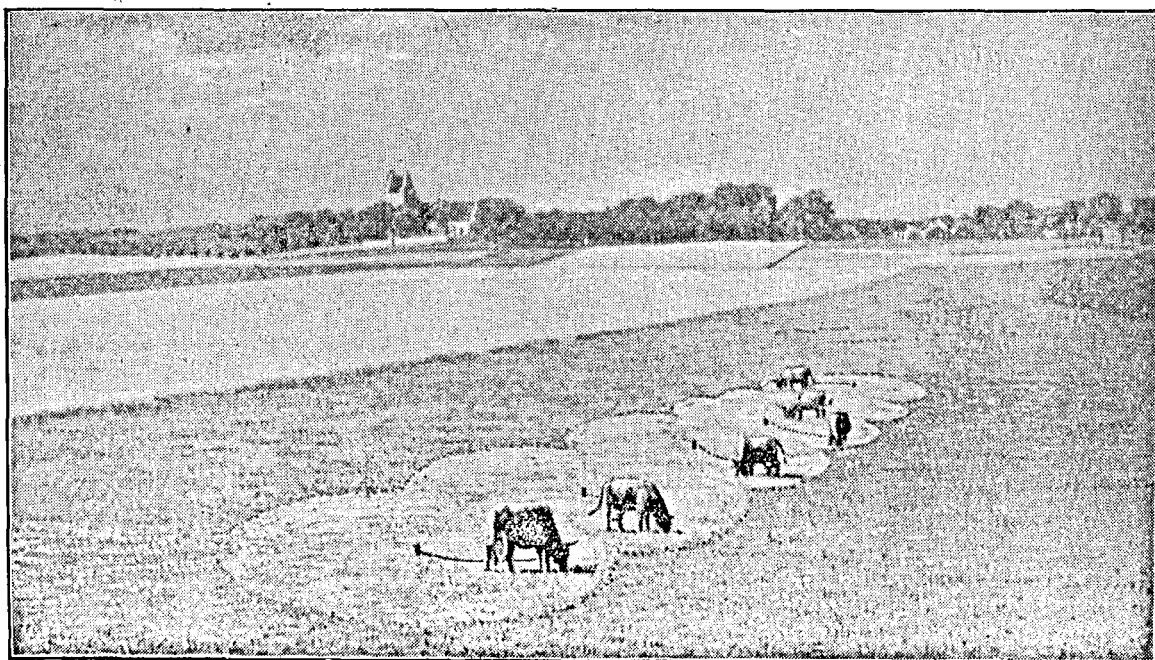
a bendőben. Esetleg a tokon keresztül egy gummicső segítségével, fertőtlenítő és gázkötő szert tölthetünk a bendőbe. A szurcsap által ejtett sebet gondosan kezeljük, mert igen sokszor meggyulad s az állat elpusztul. Ezért ajánljuk inkább — a valamivel drágább — bázsingeső használatát. Beszerezhető a „Mezőgazdák” R. T. Arad, Bulev. Regele Ferdinand 41 vagy Cluj, Str. Andrei Muresan 10, a Mezőgazdák R. T. fiókjánál.

Tanuljunk a dánoktól.

Irta: Seyfried Ferenc.

A dánok — mint az Erdélyi Gazda előbbi közleményeiből ismeretes — általában leegyszerűsítették a mezőgazdálkodást. Mielőtt a különböző munkákat elvégeznék, meggondolják, hogy célszerű-e? Így van ez a zöld takarmánynövények etetésével is. Nálunk számos helyen a szántóföldön termesztett takarmányt lekaszálják, szekérre rakják, hazaviszik, majd lerakják a szekérről és az istállóban jászolból etetik fel az állatokkal. A dán gazda a fenti munkát leegyszerűsítve, az állatokkal végzi el. Amikor az országúton végigutazik az ember, egész sorát látja a kb. 15 holdas telepes gazda 2—3 hold lóhere és angolperje keverékből álló mesterséges legelőin az 5—6 drb. heverésző állatoknak. A legeltetés szakaszosan történik, de mivel azt a kicsi területet nem érdemes bekeríteni, az állatokat kipányvazzák. Amikor a legeltetést kezdik, beverik a cöveket a föld egyik szélére sorjába egymástól megfelelő távolságra.

Ehez kötik eleinte röviden, majd mind hosszabb lánchoz a legelő jószágokat. Az állatok lelegelik maguk körül a füvet, majd a következő nap 1.5 vagy 2 méterrel hosszabbítják a pányvát aszerint, hogy melyik mennyi tejet ad. Miután a lánca elérte a 6—7 méter hosszúságot, újból rövidebbre fogják és a cöveket kivéve a helyéről, előre verik. Így legeltetik végig az egész földterületet. Közben gondosan kezelik a hátramaradt legelőtarlót. A trágyalepényekett elgereblyélik és az esetleg foltokban ott hagyott füvet lekaszálják. A teheneket reggel és este hazaviszik fejni, ugyanakkor megitatják. Minden fejés után azonnal kihajtják a legelőre és éjszakára is kint maradnak. Távolsági legelőkről nem hajtják haza a marhákat, hanem a helyszínen fejik meg. Az itatást ilyenkor kerekre szerelt vályukból végzik, amivel rendre végig mennek az állatok sora előtt.

Szakaszos legeltetés kipányvázott állatokkal Dánia, Sjælland szigetén Toftholm közelében.

GYÜMÖLCS- TERMESZTÉS KERTÉSZET

Transilvania gyümölcsöseiben is megjelentek a vértetűt pusztító fekete darazsak

Irta: Módy Miklós.

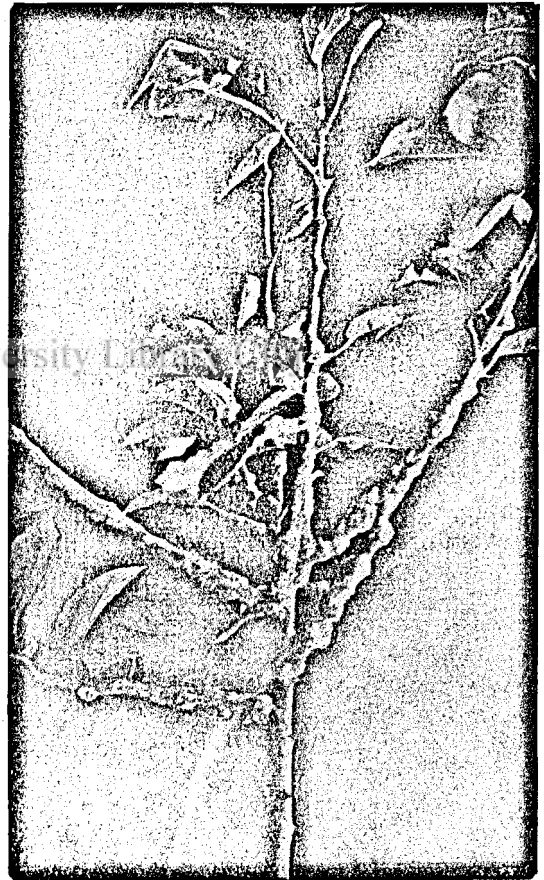
Tudott dolog, hogy az almafák legnagyobb ellensége a vértetű, de az ellene történő védekezés — hihetetlen szaporasága miatt, — nagyon nehéz és költséges. A mesterséges védekezési módszerrel, mint amilyen a téli olaj, emulziós és a nyári nikotinos permetezés, csak részben pusztíthatjuk el, de teljes egészében gyümölcsfáinkról nem irtathatjuk ki. A tudományos kutatások azonban segítettek a gyümölcsstermelőkön. Amerikában ugyanis sikerült megtalálni a vértetű természetes ellenségét, a *fekete darazs*at (Aphelinus mali) és azt a vértetű elleni védekezés szolgálatába állították. Ez a parányi, alig 1 mm hosszúságú rovar, még a vértetűnél is szaporább. A nőstény petéit tojócsöve segítségével a vértetű testébe helyezi s a kikelő lárva, ugyyszolván feleszi a vértetűt. Miután teljes nagyságát elérte, távozik a vértetű testéből és folytatja elődeinek pusztító munkáját.

Európában ezt a hasznos rovat először Olaszországba telepítették át. 1926-ban viszont Magyarországra is bevitték. A magyar szakemberek számos vértetűtől fertőzött vidéken fekete darazsas galyakat osztottak szét. Azokról a helyekről, ahol elszaporodtak, pusztító munkájukról kedvező jelentések futottak be. Különösen a Tisza mentén végeztek értékes munkát. Örvedetes tény, hogy Magyarországon a fekete darazs-törzsek megszokták az éghajlatot. Terjedési vonaluk a szélirányt követi.

Ez év tavaszán a *fekete darazsak* már a *Somes megyei Ciceu Mihaiești község határát is elérték. Ugyanis gyümölcsöseinkben minden kétséget kizárólag sikerült megállapítanom a fekete darazsak jelenlétét. A felfedezés a következő módon történt:*

Idősebb jonathánra átoltott fámon erős vértetű-fertőzést találtam. A fát kivágtam, hogy eltűzeljem s csak akkor vettem észre, hogy a vértetűs ágakat sűrűn, apró fekete pontok borítják. A fekete pontok felső színién pedig szabad szemmel is észervehető, apró gömbölyű nyílások voltak. A felfedezés alapos áttanulmányozása során rájöttem arra, hogy a fekete pontok tetvek, amelyeket valamely ellenségük elpusztított s miután a belső-részüket megette, ezeken az apró nyílásokon távozott testükből. Ez a szakkönyvek leírása szerint csak a fekete darazs lehetett. Megfi-

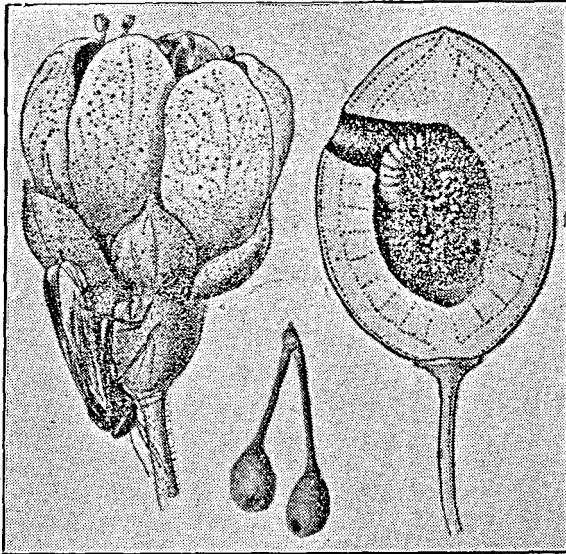
gyelésemet közöltem a szomszédomban lakó P. Nagy Sándorral, aki az ilyen kérdések szakembere. Alapos vizsgálódások során szintén a fekete darazsát véltem felfedezni. Ugyancsak a fekete-darazs jelenlétét állapította meg a budapesti Növényvédelem és Kertészet tanácsadó irodája is.

Vértetűs almafa ág.

Az összes jelek szerint ezek a hasznos rovarok tovább folytatják keleti útjukat és Transilvania többi gyümölcsöseiben is megtelepednek. Ezuton hívom fel gazdatársaim figyelmét az örvedetes jelenségre. Érdekes volna, ha más helyről is közölnék jelenlétüket. Reméljük, hogy elterjedt országárszünk gyümölcsöseiben s mindenütt jelen lesz a vértetű elleni védekezés hasznos és ingyenes segítő munkatársunk.

A kis zöldszilvának tömeges hullását a poloskaszagú szilvararázs okozza. A kis zöld szilvának nagyrésze sokszor már közvetlenül a magkötés után lehull. Az ilyen lehullott levelek oldalán egy kicsi kerek lyu-

A szilvararázs lerakja tojásait 25 nagytás (Sprengel után)

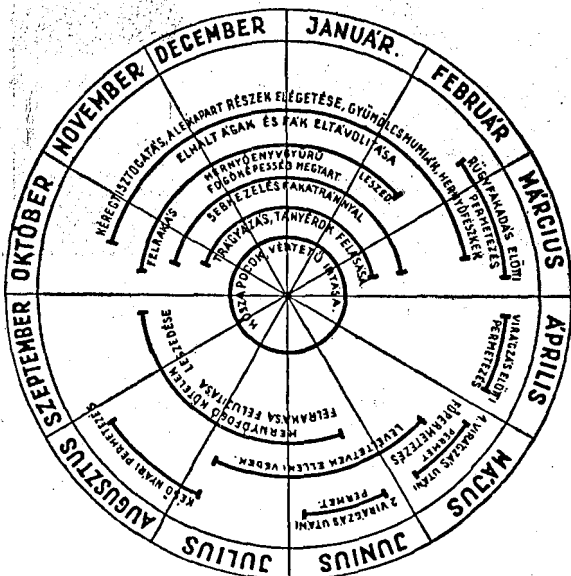
Szilva, melyből a darázs már eltávolított

Lárva éretlen termésben. Főleg a magot pusztította el. 2-5-szeres nagytás

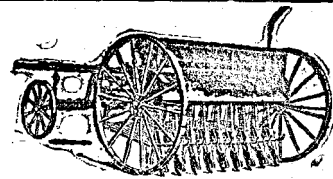
kat, ha pedig felnyitjuk, benne a mag közepében egy vagy több csontszínű kukacot (álheryót) találunk. Ha e kukacot ujjaink közé vesszük és megszagoljuk, poloskára emlékeztető szagot fogunk érezni. A darázsok virágzaskor rajznak és a már megkötött gyümölcsbe rakják petéiket, amiből majd a kis fehér kukacok fejlődnek ki. A kukacok a földben bábozódnak be és ott telelnek át.

Egy kukac sokszor több gyümölcsöt is megtámadhat. Ha az egyik szilva magját már kiette, kártételét folytatni átmege a másik szilvába. Ellene védekezni most csak azáltal lehet, hogy a hullott gyümölcsöt naponta összeszedjük és megsemmisítjük. Közben a fákat esetleg gyengén megrázzuk, hogy a már fertőzött gyümölcsök a földre hulljanak és mielőbb összegyűjthetők legyenek. Ősszel a fák alját jó mélyen meg kell forgatni, hogy a földben levő bábokban a darázs elpusztuljon.

Kell-e permetezni a még nem termő gyümölcsfákat? A fiatal nem termő gyümölcsfákat rügyfakadás előtt csak akkor kell gyümölcsfakarbolineummal vagy olajemulzióval permetezni, ha azokon pajzstetvek vannak, vagy igen sok telelő levéltetű tojás látható az ágakon. A 2%-os bordói lével való rügyfakadás előtti permetezést okvetlenül el kell végezni, mert a gombabetegségek a fiatal fának szinte többet ártanak, mint az idősebbeknek. A lombfakadás utáni permetezések közül az 1%-os bordóileves vagy mézskénlé nyári higitásu oldatával való permetezéseket el kell végezni, hogy a gombabetegségek ellen a fiatal fák védve legyenek. Védeni kell a fiatal fákat a hernyók ellen is, azért, ha azokon apró hernyókat látunk, nikotinnal, vagy ha más erősebb lombotrágó kártevőkkel van dolgunk, akkor 1/4%-os arzénoldattal permetezzünk. A fiatal őszibarackosban különös figyelemmel legyünk a levéltetvekre, mert ezek elszaporodva eltorzítják a fiatal fák ágait. Őszibarackosban csak mézskénlé és nikotin használható, mert úgy a bordói lé, mint az arzén, perzseli a lombot és annak lehullását is előidézi.

Munkanaptár a gyümölcsös kertben.

Legújabb rendszerű párossoru kanalas
vetőgépek

külföldi anyagból készült,
különböző nagyságú

ekék, kapálók

az összes mezőgazdasági gépek, azok
alkatrészei és szakszerű

Javítása garancia mellett

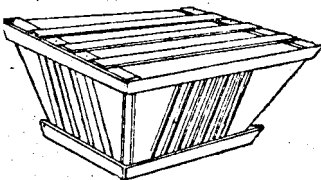
Holzmann József géplakatos

Carei, jud. Sălaj.

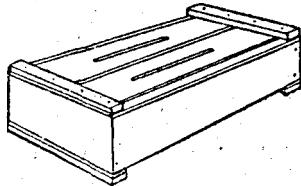
A gyümölcs helyes csomagolása és szállítása.

A gyümölcs értékesítés alkalmával a termelő gazdát sok bosszuság éri. Ha piacra viszi a vevő kifogásokat hoz fel és jelentéktelen összeget ígér érte. Ha postán vagy vonaton küldi akkor azt mondják, hogy a gyümölcs összetört, romlott s ismét nem fizetik meg a tisztességes árát. Mind ezen a bajokon könnyen segíthetünk, ha a szedés és a csomagolás megfelelő módon történik.

Az első piaci gyümölcsünk az eper, málna, szamóca, ribizli, egres, cseresznye, meggy, kajszinbarack és a korai őszibarack. Ezek a gyümölcsök hamar összetörnek, amiért nagy gondossággal kell csomagolnunk. Országunkban a csomagoláshoz szükséges ládákra általánosan elfogadott méreteket állapítottak meg:

Cseresznye, meggy és szőlő csomagolásához használatos láda.

Cseresznye, meggy és kajszinbarack láda.

Kicsi hollandi láda méretei a következők: Hosszúsága 40 cm, szélessége 29 cm, magassága 6 cm. A ládába 5 kg. gyümölcs fér el. A láda négy 10 cm. hosszú 24×24 mm. átmérőjű léccel van ellátva, ami a feléje helyezett láda között hézagot biztosítja. Ebből 5, esetleg 10 ládat csomagolhatunk össze.

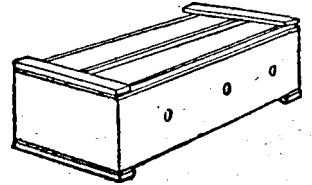
Középnagyságú hollandi láda: Hosszúsága 40 cm., szélessége 32 cm., magassága 9–10 cm. a négy drb. 24×24 mm. szélességű léce, hosszúsága pedig 12 cm. A ládába 8–9 kg. súlyú gyümölcs fér.

Az epret 40 cm. hosszú, 26 cm. széles és 7 cm. magas ládába csomagoljuk. A fenti méret 5 kg. eper súlyának felel meg. A láda oldal és fedéllecei 5 mm. vastag, a homlok oldala pedig 10 mm. vastag.

A kajszinbarackot és szilvát 45 cm. hosszú, 27 cm. széles, 14 cm. magas ládába csomagoljuk. A ládába 10 kg. súlyú gyümölcs fér, a fedél és oldalak 5 mm. vastag, a két homlokfal pedig 13 mm. vastag deszkából készül. A láda fedele és alja három lécből készül, amit egy cm. hézaggal szegeznk le. Az oldalfalakat két lécből készítjük és szintén 1 cm.-es hézaggal helyezzük az oldalakra.

A korán érő őszibarack csomagolása július végén szintén időszerű. Itt kétféle méret használatos. Az első osztályú gyümölcsöt 49 cm. hosszú, 29 cm. széles és 7 cm. magas ládába csomagoljuk. A ládába 7 kg. súlyú gyümölcsöt tehetünk. Az oldalfalakat és a fedél itt is 5 mm. vastag, a homlokfalakat pedig 10 mm. átmérőjű deszkából

készülnek. A másodosztályú gyümölcsöt 50 cm. hosszú, 34 cm. széles, 10 cm. magas ládába tesszük. Ebbe 10–11–12 kg. gyümölcs fér el. Az oldalfalakat 5 mm.-es, a homlokfalakat pedig 12 mm. vastag deszkából készítjük.

Őszi-barack láda.

A cseresznyét és a meggyet lehet szőlő csomagolásánál használatos félkoporsó alakú ládába is csomagolni. A láda hosszúsága felül 48, alul 36 cm. szélessége, felül 29, alul 16 cm., magassága 17 cm. A ládába 10 kg. gyümölcs fér. Ezt házilag is bárki összeállíthatja 4 mm. vastag és 5 cm. széles lécekből. Ezt kétféleképp állíthatjuk elő: bucu-resti-i minta: az oldalsó lécek vízszintesek, 1 cm. hézaggal; besszerábiai minta: az oldalsó lécek függőlegesen állanak két cm. hézaggal.

A jól csomagolt gyümölcs piacosabb érte mindég jobb árat érünk el, amiért tanácsos fentti országosan megállapított ládákat használni. Az országos ládákat, mint mezőgazdasági csomagot is feladhatjuk 30 kg. súlyig 45 lejes bélyeggel, 60 kg. súlyig 90 lejes bélyeggel. Egy címre többet, mint 60 kg.-ot mezőgazdasági bélyeggel nem küldhetünk.

Most időszerű a gyümölcsök zacskózása. Erre a célra házilag is könnyen előállítható papirzacskót használunk. A munka gyorsan megy és a burkolt gyümölcs szebb színeződésű, jobb ízű és féregmentes lesz. A zacskó száját gumiszalaggal vagy puha cinezett dróttal kötjük be.

Május-június havi teendők.

A koratavasszal vetett zöldségfélék, valamint az ősszel és tavasszal elültetett palánták, gondos ápolást kívánnak. Elsősorban: a vetemény soraiból feltörő gyomokat, mielőtt még megerősödnek, *ki kell gyomlálni*. A gyomlálást eső vagy öntözés után célszerű végezni, mert a nedves földből könnyen kihuzható a gyom. Ne engedjük, hogy a gyom megerősödjék, mert ebben az esetben kiirtásuk több munkával jár, másrészt kitépésükkel a vetemény megsérül, vagy a gyommal együtt felszakad. A másik fontos munka a *talaj porhanyítása*. Ha a talaj gyomos, vagy pedig kemény felületű, azt kapával kell, de csak sekélyen, megporhanyítani. Nem kevésbé fontos munka továbbá az *öntözés*. Különösképen a fiatal palántákat kell szorgalmasan öntözni, hogy minél gyorsabban megerősödjének és használhatóvá legyenek. A sűrűn kelt veteményeket a rendszeres ápolási munkákon felül *ritkítani* (egyelni) kell, hogy a vetemény jól fejlődhessen. Május végén, június elején a késői káposztafélék, a kései használatra alkalmas fejes saláta, paprika, pardiécsom, stb. palántáit ki kell ültetni. Későbbi fogyasztásra még vehetünk babot, csemegetengerit. Ha a sárgadinnyének már négy levele kifejlődött, a harmadik levél fölött késsel visszametszük, hogy mielőbb szétágazzon. Később ezeket az indákat 7—8 levél fölött kell visszametszeni, hogy azokból termőindák hajtsanak ki. Korán reggel át kell nézni a veteményeket és palántákat, és ahol azt tapasztaltuk, hogy egyik-másik növény hervadt, vagy elpusztult, ott a föld szintjében kell keresni a baj okozóját, a vetési bagolylepke piszkos színű hernyóját, ahol pedig a lótetűgarázdálkodik, ott „Arvalin” elhíntésével kell ellene védekezni.

Uborkát és babot trágyalevezéssel bőtermővé tehetünk. A mindenki részére könnyen hozzáférhető fekáltrágyából készített és néhány hétig érlelt hígított trágyalé csodálatos hatású s egyes zöldségféléket pedig a szokottnál bőtermőbbé alakítja. *Jóllehet a ba-*

bokat nem javallják a szakkönyvek trágyázott földre vetni, ha itt is kivételesen megpróbáljuk tenyérnyi gödröt készíteni s azt hígított trágyaléből kétszer-háromszor megtölteni, s miután a föld elitta a folyadékot, utána közvetlenül vetni, majd földdel letakarva jól betaposni, úgy a bokor és a karósbabnak kitünő ágyat készítünk a vetés alá. A nyár folyamán, esős időben még vagy két-háromszor ajánlatos megöntözni trágyalével a töveket. Az uborkának árkot kell vonni s aztán tölteni meg vetés előtt két-háromszor hígított trágyalével, az elszívargás után ez is azonnal vethető. A növények ezzel a kezeléssel rendkívül buján fejlődnek. Termésük minőségileg és mennyiségileg is felülmúlja a trágyázatlan töveket. A trágyalé elkészítésére öreg földbesülyesztett hordót, cementgyűrűt használhatunk. Megtöltjük esővízzel és vödörnyi klozettrágyát teszünk bele. Az egészet azután a szag miatt lefedjük. Naponta egy-kétszer alaposan felkeverjük. Tíz nap alatt, ha az idő meleg, kellőképp beérik s öntözésre használható. Ebből a folyadékból egy kanna vízre egy liternyi adunk.

VITOL

Magasértékű, standardizált vitamin fáppor háziállatok részére.

A Vitol a bucarestii állatorvosi fakultás, úgyszintén a budapesti m. kir. kémiai intézet vegyelemzése szerint minimálisan 50.000 (ötvenezer) nemzetközi vitaminingvéséget (ötmillió P. E.) tartalmaz kg.-monként és ezen tartalmat hónapokon keresztül változatlanul megtartja.

A Vitol a csontrendszert és így a szervezetet erősíti, fejlődésüket elősegíti, zavartalan gyors hízásukat biztosítja, az angolkórt, a csontlágulást, a himlőszerű és egyéb kiütéseket, a gyapjúrágást megelőzi, illetve meggyógyítja, az állatok ellentálló képességét különböző betegségekkel szemben fokozza és a tej hozamát és vitamintartalmát növeli.

A Vitol napi adagja:

Malacnak 3 hónapos korig $2\frac{1}{2}$ gr. = $\frac{1}{2}$ kávéskanál.
3 hónapon felüli malacnak naponta egyszer 5 gr. vagyis $\frac{1}{2}$ evőkanál.

Sertéseknek naponta 10 gr., vagy egy evőkanál.

Tejelő tehéneknek, kancáknak naponta 20 gr. vagy 2 evőkanál.

Juhnak naponta 10 gr., 1 evőkanál.

Báránynak naponta 5 gr., $\frac{1}{2}$ evőkanál.

Baromfinak és prémes állatoknak egy kg. eleségre 5 gr., vagy $\frac{1}{2}$ evőkanál.

A Vitol vitamin tartalmáért szavatolunk és az bármely állami kémiai intézet által bármikor ellenőriztethető.

A VITOL-t a magas földművelésügyi Ministerium 15600/938. sz. engedélye alapján készíti és forgalomba hozza:

FARMACIA M. Dr. CRISTEA

TIMIȘOARA III.

Plața Lahovari 1. Telefon 862.

A szőlő válogatása.

Írta: Bartha Gyula.

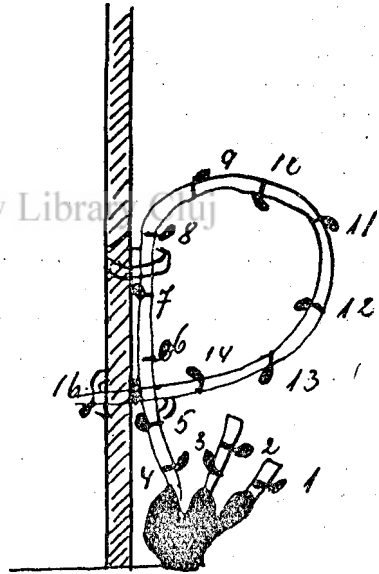
A válogatás egyike a szőlő legfontosabb munkáinak s jelentősége egyforma a metszésével. Helyes elvégzésétől függ a folyó évi és a következő két év termése. A munka kezdetének pontos ideje a változó korábban vagy későbben meginduló vegetációtól függ. Tanácsos azonban akkor hozzáfogni, amikor a karika termőhajtásai növekedésben a legfelső fürt fölött a hegylevélig számítva a 6—7. levelet elérték. Itt is mint a metszésnél célszerű, ha valami tompavégű fa-, vagy vaseszközt tartunk kezünkbe, hogy az ugarkapáláskor esetleg betakart tőke összes hajtásait anynyira kifedjük, hogy megállapíthassuk honnan erednek a hajtások: nyakból, fejből, csercsapból, vagy combból? Egy termőben levő szőlőtőkén 6 drb. magfát hagyunk és pedig 4 drb. magfát és két drb. tartalék magfát. A legfontosabb ennek a 6 drb. magfának helyes kiválasztása. Első feltétele, hogy a magfa csercsapból legyen kinöve, de ha ilyen nincs hagyhatjuk a comb oldalhajtásaiból, vagy végső esetben a karika vállából. Ha nincs elegendő csercsaphajtásunk két magfát nyakból, vagy fejből is megtarthatunk, de ezekből a következő évben a tavaszi metszéskor csak biztosító csap lehet. Az a hajtás ugyanis, amelyik nem a csercsapból, vagy combból nőtt ki, termést nem ad. De ha a nyak, vagy fejhajtás mint ugar, vagy biztosító csap lesz meghagyva a következő tavasszal, akkor életének harmadik tavaszán a legjobb magfa lesz belőle. Tudott dolog, hogy a szőlő legszebb fürtjeit a csercsapon nőtt veszőkből hagyott karikahajtásain ereszti. Szóval első évben nyak, vagy fejhajtás, második évben ugar, vagy biztosító csap, harmadik évben csercsapon nőtt karika.

Aki ezt a módszert figyelembe veszi, évről évre biztosítja magának a kielégítő termést s emellett még a szárazság esetén is rendelkezni fog a következő évi szükséges magfákkal.

Természetesen szigorúan be kell tartani az „Erdélyi Gazda“ mult évi számában leírt tőkenevelési és váltócsapos rendszert. És pedig úgy a száraz, mint a zöldmetszésnél (válogatás) törekedjünk arra, hogy a szőlőtő mindig körbe egymástól távol álljon az ugar, a biztosítócsap és lehetőleg egy testből (cser-

csapból) nőtt két karika, illetve ezeknek a jövő évi meghajtása.

Sohasem szabad azonban az összes magfákat, illetve csapokat a szőlőtőkének csak egyik oldalán meghagyni, mert így a tőke féloldalasodik. A másik oldala a folytonos hajtás kitördelésétől kihalsz egy összettel az egy oldalra összegyűjtött magfák combját felületes munkás őszi fedéskor letöri s a tő kizpusztul.

Az 1—16-ig megszámozott rügyek hajtásaiból 1-től 6-ig magfának hagyjuk meg, míg a 7-től 16-ig számozottakat a fürt felett negyedik levélnél visszacsönkazzuk.

Sajnos mindezeket nem lehet eléggé gyakran hangoztatni. A transilvaniai szőlőmunkás és vincellérnek az a legrosszabb szokása, hogy a legszebben nőtt magfát is képes levágni, ha az nincs közvetlenül a szőlőkaró közelébe növe. Szerintük, ha messzi esik a karótól, nem lehet „testhezálló“ karikát hajtani. El kell nézni a szépséghibákat, amikor a bűtermésről és a szőlőtőkék élethosszáról van szó. Az egy oldalon hagyott termőfák a tő hatalmas növéshez is vezet. Már pedig a földnek a napsugárt visszaadó ereje 50 cm. magasságig a legnagyobb s attól felfelé egyre csökken.

A folytonos évi karikavállból hagyott megfa a hatalmas növésén kívül még azzal a hátránnyal is rendelkezik, hogy az öreg comb a lefedésekkel megroppan és ezek helyei beszáradnak. Ilyenformán a nedvkeringés a comb fél, sokszor csak negyed oldalán történik. Erről bárki meggyőződhetik, ha egy eltávolított comb metszlapját a levágásnál megnézi.

Ismert dolog, hogy úgy a szőlő, mint más faféle a fűrészsel vágott sebet nehezen viseli el. Már pedig karikavállfás művelésnél az öreg combot csak fűrészsel vághatjuk le. A váltócsap rendszernél az oltványiszőlő — 40—50 éves átlagos életkorát véve alapul, — legfeljebb csak egyszer kb. 25—30 éves korában használunk fűrészelt, akkor is csak minden negyedik-ötödik tőkénél.

A válogatás további elvégzése a szükséges magfák kiválasztása után a következő: a karika termőágait a legfelső fürtön felül négy levelet hagyva, közvetlenül az ötödik levél csomója alatt vágjuk el, hogy a vágás utáni beszáradás, a meghagyott levél bogját ne érje. A karikán esetleg meddón növe hajtást sem vágjuk ki, hanem éppen olyan magasságban vágjuk vissza, mint a fürttel megrakottakat, mert a növény légzőszerve, a tüdeje, a levél, tehát a fa növekedéséhez, a gyümölcs megéréséhez dus, egészséges lombozat szükséges.

A tőke nyakán, combok oldalán kinőtt hajtásokat, ha esetleg fürtöt hoznak, úgy kezeljük, mint a karika termőhajtásait, de ha meddők, akkor egy levélre csonkazzuk vissza, de nem törjük ki és nem hagyjuk olyan talá-

lomszerű hosszúságra, mert a dus lombozatu tő elseprősödik s ezért magfát nem nevel.

Ha számról lehet beszélni, akkor nyugodtan állitható, hogy a tő úgy fejlődik a legjobban, ha azon 6 drb. magfa és 25—30 visszacsakonkázott termőág van. Ha a válogatást elvégeztük a termőágak visszacsakonkázása után a meghagyott magfákat a karikához, ha elég magas, akkor a karóhoz kötjük. Vigyázzunk azonban arra, hogy a magfák ne kerüljenek a karón seprüszéri csomóba, hanem a karó déli, keleti és nyugati oldalán egyformán elosztva növekedjenek tovább.

Ez az a munka, amit ellenőrzés nélkül egy pillanatra sem hagyhatunk. A kisgazda családtagjait, a birtokos, vagy annak tisztviselője a munkáit töröl-töre, mindenesetben figyelnie kell.

A válogatás munkája leggyakrabban a szőlő virágzásával össze esik, régi és csak babona az a szokás, hogy virágzaskor nem szabad a szőlőben dolgozni. De a válogatás sem permetezés nincs befolyással a fürtök kötésére, illetve rugására, csupán a porozás. A rugást csak légköri, vagy talajviszonyok okozzák, esetleg a szőlőfaj helytelen metszése.

E lap hasábjain már olvashattuk, hogy melyik fa mennyiben türi és hasznosítja a karikás művelést. Pl. a sokat szidott somnak (furmint) rugása a túl nagyra hagyott karikában leli magyarázatát.

Az első permetezést függetlenül a válogatástól mihelyt a napi hőmérséklet 18—20 C° eléri meg kell kezdeni, ott ahol a peronoszpórajelző állomások nem adnak erre külön utmutatást.

A sodronymenti szőlőművelés.

Írta: P. Nagy Sándor.

(2-ik befejező közlemény.)

A költségirányzat természetesen csak hozzávetőleges, mert ha a sorok 80 m.-nél rövidebbek, úgy több sodronytartó végoszlopra van szükség, míg ha lónvegesen hosszabbak, úgy kevesebb oszlopra, de esetleg vastagabb sodronyra lesz szükség, amikor több és drágább huzal kell.

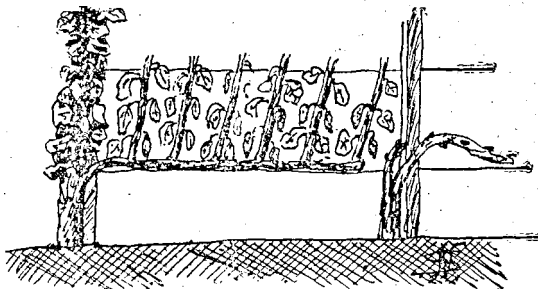
A kifeszített huzalok iránya lehetőleg mindig kelet-nyugat legyen és a hegyi szőlőknel a lejtővel ellentétesen haladjon, ennél fogva a szőlő minden munkája is ebben az irányban végződik. Keskeny parcelláknál kénytelenek vagyunk a sodronyok kifeszítésével ellentétes irányt választani, ami némelyek szerint a szőlő telelésére nézve előnyösebb. Ebben az irányban szoktuk különben is a szőlőkarikákat tavasszal kikötni. Ahol a szőlőt lókapával művelik, ez csak akkor lehetséges, ha a kapálás nem történik keresztbe is. Nagyon meredek lejtőkre is igen rövid sorok mellé nem alkalmas a sod-

ronyművelés, mivel előző esetben a sorokon a munka közbeni közlekedés nehézkes, utóbbi esetben pedig nagyon drágítja a felállítást.

Ami a sodronyművelés fentartását illeti, ha a korhadás ellen való eljárást tökéletesen végezzük, így a sodronytartó oszlopokat melegített kátránnyal, égetéssel, mésztejjel vagy 30%-os rézgalic oldattal való áztatással legalább 25 cm.-rel magasabban, mint amennyire a földben lesznek; a sodronyt tartó közbeeső karók, lécek végei, ha jól voltak impregnálva, úgy túl fogják élni a mellettük lévő szőlőtőkék életét. A sodronyokat pedig, — ha nem lennének horgonyozva, — úgy egy évi rozsdásodás után piros minium festékkel kell, minden 7. évben lefesteni és ha a minden sorban elhelyezett sodrony feszítővasakat csak tavasszal feszítjük meg, úgy ezek tovább fognak tartani a szőlőtőkék életénél is, sőt újtelepítésre is felhasznál-

nálhatjuk. A kifeszített sodronyokra nézve figyelembe kell venni, hogy a huzalok nyáron a nagy melegben kitágulnak, télen pedig a hidegben összehúzódnak, így helyesebb, csak minden év tavaszán a szálvesszők kikötözése előtt a feszítő vasakat igénybe venni.

Az ellenvetések között találjuk, hogy a szőlőben a kifeszített sodrony akadályozza a közlekedést. Itt az a megjegyzésem, hogy a szőlőben soha sem szabad össze-vissza mászkálni. A szőlőnek minden munkája soronként sorba történik, egy munkásnak mindenkor minden munkánál elég egy sort felvenni, még a szüretelési munkálatnál is öt szedő után is hordhat a közepén haladó egy puttonyos, mivel a két szélső szedő edényét átveheti és kiürítheti a mellettük lévő második és negyedik munkás.

A huzalos művelés előnyei közé tartozik, hogy a tőkék jobban árnyékolják be a talajt, így a talajból a nedvesség elpárolgása nem olyan gyors, mint a karós tőkékénél. A jégverés alkalmával az összekötött tőke több védelmet talál, viszont hátrányos, mivel a tőke lombzata belsejében nedvesebb légkör mellett, — a gombabetegségek kedvezőbb életfeltételt találnak. A huzalos művelésnél a napsugaraknak inkább kitett bogyók héjja erősebben képződik, mint a tőkében az árnyékban, ahol a bogyók héjja vékonyabb s így könnyebben rothad. A védekezés minden munkáját tőkéletesebben, gyorsabban lehet elvégezni és igen sok védekezési anyagot, munkát lehet megtakarítani. A magfa (ugar) válogatás, hónalj csipkedés, csonkázás, gyorsabban, tőkéletesebben végződik, könnyebben áttekinthető, ami szintén lényeges kötőanyag és munkamegtakarítást jelent.

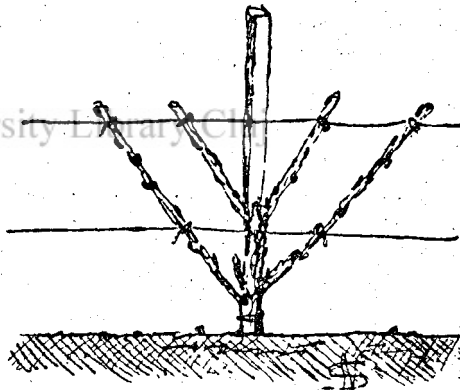
Sodronymenti művelésre, a mi viszonyainkhoz mérten, az igen sok művelési mód közül véleményem szerint az alábbiak volnának a legmegfelelőbbek:

1. Szálvesszős művelés legyezőalakban, amikor a termővesszőket anélkül, hogy karikába kötnék, legyező alakban egy vagy két karban kötjük ki jobbra-balra a huzalokhoz, (6. ábra), míg a 2—4 darab ugarhajtást függőlegesen a lécz karokhoz kötve neveljük.

2. Javított Guyot-féle szőlőművelési mód amikor a tőkéből jött ugarhajtásokat a tőkénél lévő léchez, a múlt évben nevelt termővesszőt

pedig az alsó sodronyhoz vízszintesen a második tőke előtt mintegy 15 cm.-re felső szemre megkurtítjuk és kikötjük. A szálvesszőből előtörő és a fürtök felett 2—3 levélre visszavágot hajtásokat a második sodronyhoz kötjük. A tőkefejen lévő kétszemes csapból rendszeren két hajtást kapunk, melyből a jövő évi szálvesszőt, az alsó az ugarhajtást adja, melyből jövőre a két-három rügyes csap lesz. A következő évben levágjuk az eltermelt szálvesszőt, a csapból nőtt két vessző közül a felsőt meg-hagyjuk termővesszőnek, az alsót pedig 2—3 szemes csapnak. Ennél a művelési módnál a szálvesszőt évenként váltakozó irányban kötjük ki, egyik évben a tőkétől jobbra, a másik esztendőben balra, hogy a tőkefej egyenletesen, ne féloldalosan képződjön.

Az itt felsorolt két művelési módon kívül még igen sok eljárás van, melyeket a sodronymenti művelésnél használhatunk, mint a különféle kordonok, lugasművelések, stb., de a mi viszonyainkhoz mérten, ahol a tőkeket télire el kell földelni, ez a kettő a legmegfelelőbb. Az első dúsan trágyázott, a második kevésbé jó talaju és nehezen trágyázható helyre való.

Bármelyik művelési módot választjuk, a földelő az, hogy a talaj és a tőke állandóan jó erőben legyen tartva, nehogy a tőkék kimerüljenek és elpusztuljanak. A szálvesszős művelésnél figyelemmel kell lenünk arra is, nehogy a vesszőtermés több legyen, mint a gyümölcs, vagy ennek az ellenkezője, ezért az alapművelésen keveselt elágazást, hajtást, illetve venyigét szoktunk hagyni, tehát a meghagyandó csapok 2—2 rügye metszendők, a szálvesszők pedig 10—12 szemre.

Milyen növény után termelhető a paradicsom. A paradicsom sem paradicsom, sem paprika, sem dohány után nem jöhet, mert azonosak lévén a betegségei, sokat fognak a tőkék szenvedni. Bármilyen más növény után termelhető. A friss trágyázás nem jó a paradicsomnak, tehát olyan területet választunk ki, amelyet tavaly nyár végén, vagy ősszel trágyáztunk meg.

A szőlő zöld oltása.

Az „Erdélyi Gazda” előbbi számaiban már ismertettük a szőlő zöldoltását. Idősebb szőlők pótlásánál és amerikai anyatelepek borszőlőre való átoltásánál van jelentősége. A zöldoltás sok helyen igen rosszul sikerül. Ennek oka rendszeren abban rejlik, hogy nem választották meg helyesen az oltás idejét. A zöldoltás idejét naptárilag nem is lehet pontosan meghatározni, mivel az rendszerint a szőlő tenyészeti állapotától függ. Országgrészünkben általában május végétől június közepéig végezhető sikerrel. A munka már tavasszal kezdődik, amikor a vadalany hajtásai közül két-három erős hajtást hagyunk meg.

Az oltáshoz szélmentes, borus időt választunk, mivel erős napsütésben vagy szélfúvásban a vágási felület gyorsan kiszárad, és az oltás rendszeren nem sikerül. Oltás előtt rendezhezünk oltókésünket, amit egy vizes ruhadarab segítségével, munkaközben is állandóan tisztogatunk, és egy szijon többször lehuzunk. Az alany hajtásán a hónaljajtásokat eltávolítjuk, majd kiválasszuk az oltás helyét. A gyakorlat szerint a hajtásnak az a része legalkalmasabb oltásra, mely hajlításnál és tapintásnál olyan, mintha gumit hajlitanánk. Ez legtöbbször a vitorla alatti három-négy levél vagy izközre esik. A bütök fölött 2—3 cm-re a hajtást lesonkázzuk, majd a kacsot is eltávolítjuk. A bütök alatti leveleket csak körülszabdadjuk.

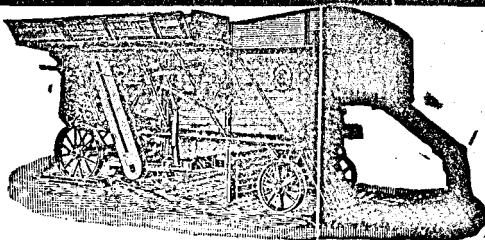
Az oltógalyat előre megszedjük, és vízzel töltött edényben, vagy vizes ruhában tartjuk. Az oltógalyat mindig olyan részről szedjük, ahol a hónaljajtások már előjöttek, mert ez

azt jelzi, hogy a hajtás már meglehetősen megerősödött. Ügyeljünk arra is, hogy az oltógaly kacsos rész legyen, a vastagsága pedig egyezék az alannyal. Oltásnál a kacsot és a levelet is a levéllyél közepén levágjuk.

A zöldoltásnál leggyakrabban a hasitékba való oltást alkalmazzuk. A bütök alatti csonkon a nemes ágon két-két és fél cm. hosszú éket vágunk úgy, hogy az ék alsó éle a levél és a kacs síkjába essék, majd betöljük a nemes részt az oltókéssel bütökig behasított alanyba. Ha a munkát helyesen végeztük el, az ék hegye a hasiték alsó részén egy kis gyöngyszerű nedvességet szorít ki. Ez annak a jele, hogy nincs a két összeillesztett rész között üres tér.

A kötözéshez legalkalmasabb a gumiszalag, aminek az a nagy előnye, hogy nem okoz bevágást. Pamutos kötésnél a két pamutvéget ne kössük össze, hanem csak pödörjük össze. Egyes vidéken szoktak erre a célra bürökszárat is használni. A megfelelő vastagságú bürökszárat reáhuzzák előbb az alanyra, majd miután az oltógalyat belhelyezték, visszazoritják a sebre. Nagy előnye ennek, hogy sokáig tartja a nedvességet és biztosabban fogamzik az oltás.

Amikor a zöldoltvány már megeredt és a forradás már elég erős ahhoz, hogy a szél ne törje ki, a kötözést eltávolítjuk. A nemes hajtást a karóhoz kötjük és hónaljajtásait visszacsapjuk egy levére. Tanácsos Peronospora ellen 1/2—1%-os bordói lével gyakran permetezni.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth RT.
Budapest

88

„HSCS” nyersolajtraktorok,

„SUPERIOR” acélvázás cséplőgépek,

vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági gépek legtökéletesebb kivitelben.

Felvilágosítást nyújt:

Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.

Sectia: Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62. — (Telefon No.: 12—17.)

Megszóllaltak a Főpásztorok.

A magyar egyházfők mindig komoly figyelemmel kísérték hiveik összes életmegnyilatkozásait. Kötelességszerűen mutattak rá a hibákra és világították meg a helyes utat. A magyar gazdtrásadalommal kapcsolatos nagy kérdésben, az E. G. E. áprilisi havi közgyűlése alkalmából szintén megszóllaltak, hogy a magyar gazdatömeget további kitartó munkára és szervezkedésre ösztönözzék. A nehéz idők a püspöki megnyilatkozásoknak mindig különös jelentőséget adtak. Az alábbi nyilatkozatok a cluji Ellenzék és az oradeai Magyar Lapok május 15-i számaiban jelentek meg.

Vásárhelyi János ref. püspök nyilatkozata:

— Az EGE komoly és céltudatos munkáját mindig meleg érdeklődéssel kísértém. Nagy öröm töltötte be lelkemet, amikor láttam, hogy utóbbi közgyűlése alkalmából olyan felemelő módon nyilatkozott meg az összefogó szeretetnek lelke a nagy lendülettel dolgozó elnök és munkatársai, a komoly program megvalósításában közreműködő vezetők és tagok között. Erre van elsősorban szükség. Fegyelmeltetés, összetartás, áldozatkészség, hűség nélkül semmiféle szervezkedés sem érhet el sikert. Ennek a léleknek kell áthatnia egész társadalmunkat, társadalmunk minden alkotó osztályát. Ha ez megtörténik, akkor nem kétségeskedhetünk abban, hogy népünk országos közéletünkben hűséggel és eredménnyel fogja betölteni a reá váró feladatokat. E feladatok betöltésében az EGE-re is vezető szerep vár. A gazdatársadalom szervezett, céltudatos, mindig mélyebb és szélesebbkörű előhaladásra irányuló munkája adja meg a szilárd alapot megmaradásunk, hivatásunk betöltése számára.

— Ne feledjük, hogy ha a föld iránti ragaszkodás és szeretet kihal szíviünkéből, gyökértelen fához hasonlóan dönt le a vihar, kipuштulunk erről a földről, melyhez ideköt

szülőink sirja, multunk emléke, jövőnk kötelezetése. Legyünk tisztában azzal, hogy mindazt, amivé lettünk, ahová eljutottunk, első sorban őseinknek szülőföldünkhöz való ragaszkodása biztosította számunkra.

— A föld, az ősi birtok iránt való ragaszkodás teszi az embert hűséges polgárrá, más javát megbecsülő embertársá, őrizi meg szívében a szent hagyományokat, lesz élesztőjévé az ősi hit tüzeinek, megújítója a régi erkölcsöknek.

— Tudnunk kell azt is, hogy igazában csak az a föld a miénk, amelyet a mi népünk művel meg és csak addig van hivatásunk ezen a földön, amíg ragaszkodunk hozzá, dolgozunk és áldozunk azért, hogy szülőföldünkön ősi intézményeink, templomaink és iskoláink oltalmán és nevelő-munkáján keresztül gyermekeink szívében is alkotó, megtartó erő legyen hitünk, hitünkben megszentelt kulturánk.

— Az elmondottak világossá teszik, amit legelőször is megállapítottam, hogy az én református egyházam is nemes kulturtradícióihoz hiven, meleg érdeklődéssel és elismeréssel kíséri az EGE munkáját, méltányolja az eddig elért eredményt és a további előhaladás irányában is minden szolgálatra kész.

— Kívánom, hogy az EGE példaadása ihlesse és indítsa hasonló tevékenységre társadalmunk többi szervezeteit is.

Vásárhelyi János, püspök.

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképeségű
eredeti erfurti, hollandiai és dániai

**Főzelék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa**

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. szám.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Arjegyzők ingyen.

**Vorbuchner Adolf albaiuliai róm. kath.
püspök nyilatkozata:**

— Az EGE munkáját mindig érdeklődéssel figyeltem, mert a földdel foglalkozó társadalmunk megsegítését nagyfontosságúnak tartom és a helyes szervezéstől várom azt, hogy szegénységünkben is életlehetőségek nyiljanak s kifejlőd-

jenek bennünk azok az erények, amelyek helyzetünk követelményeinek leginkább megfelelnek. Emellett az EGE munkája azzal, hogy az agrárkérdéseket közéletünk érdeklődésének előterébe állítja, igen helyesen mindnyájunk figyelmét ráirányítja arra a földre és társadalmi alaprétetre, mely ma is legellenállóbb biztosítékunk, ha van kedvünk és tudásunk belőle minden erőt kiemelni. Az EGE hivatása, hogy társadalmunkat a föld belterjes munkálására és az értékesítés kérdéseire irányítsa. Ez a munka pedig olyan tudásbeli többletet is kíván az érdekeltektől, hogy azt az értelmiségi osztály tagjai is magukhoz méltó feladatnak tekinthetik.

— A magam részéről, a híres pápai körlevél, a Quadragesimo anno szellemében készséggel támogatom minden olyan mozgalmat, amely a gazdasági kérdéseket nem anyagelvi és profitalapon, hanem ideális és az ember felemelése érdekében igyekszik megoldani. A földdel való foglalkozás egész légköre vallásos, szociális és népi s emellett nagymértékben gyökérvázó. Az impozáns közgyűlés alkalmából kívánom, hogy az EGE munkáját is mindig ez a légkör vegye körül.

— Végül nagy öröömre szolgálna, ha a többi foglalkozások körei is megtalálnák, vagy kifejlesztenék a maguk gazdasági érdekvédelmi szerveit.

Odorheiu, 1938. május hó.

Vorbuchner Adolf s. püspök.

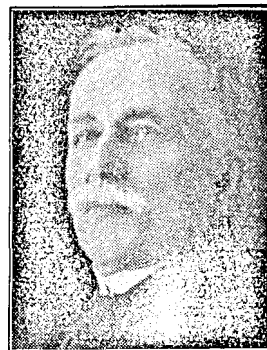
**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

80

FIÓKÖZLET:

Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

**Sulyok István, királyhágómelléki
ref. püspök nyilatkozata:**

Felvont figyelemmel kísérem az EGE-nek azt a nemes törekvését, amellyel magasabb érdekből magyar kisebbségi társadalmunkat, főképpen gazdaközösségünket összefogni törekszik. Bár milyen szemszögből nézem és vizsgálom azt

az életmentő feladatot, melyet az EGE maga elé tűzött, azt egyenesen gondviselészerűnek kell minősítenem. Főképpen a régi Királyhágón innen, a határszélen lakó magyarságra nézve, mely a mélyreható történelmi változások után éveken át annyira tanácstalannak és elhagyottnak érezte magát, hogy e miatt tragikus sorsát szinte megpecsételtnek tartotta. A gazdasági tömörítés tényében csaknem az utolsó órában érkezett hozzá az az elevenítő lélek, amely csüggettségéből felemelte és bizakodó reménységét visszaadta.

Tudnunk kell, hogy a magyar gazdára nézve a föld mindent, magát az életet jelenti. Egész multja, összes tradíciójával és jövőndő sorsa ebben határozódik meg. Aki az ősi föld iránt érzett szeretetet lobogó lángban tudja felszítani lelkében, a legnagyobb jót szerzi meg számára. Mert megbecsülteti vele apái hitét, erkölcsét, kulturáját és megvédi minden olyan eszméktől, amelyek lezüllesztik, hazájában gyökérvázó teszik. Valóban igazra válik benne az a régi monda, hogy a földdel való érintkezés folytán ősi ereje és tehetsége hatványozott módon növekszik meg, hogy annál alkalmasabbá válják a reá néző feladatok megoldására.

A legutóbb megtartott EGE közgyűlése azt a benyomást tette reám, hogy az abban uralkodó tónus és szellem nemcsak a lelkeket hozta közelebb egymáshoz, de irányítás tekintetében olyan utravalóval távoztak el onnan a megjelentek, hogy nyugodtan tekinthetünk a továbbiak elé, mert fajunk számára erkölcsi és materiális szempontból el nem maradhat a kívánatos eredmény, ami értékes tényezője lesz annak a konszolidációnak, amely közelebb hoz egymáshoz vallás és fajra való tekintet nélkül mindnyájunkat közös hazánk boldogságáért.

Sulyok István sk.,
református püspök.

Lépjön be minden magyar gazda az E. G. E.-be tagnak.

Dr. Vargha Béla unitárius püspök álláspontja:

— Csak a hírlapokból olvastam, de örömmel töltötte el a lelkemet az a lendület és az az erő, amelyet az EGE közgyűlésének lefolyásából kiolvastam.

— Az E. G. Egyesület nagy multja is kötelezi a jelen élet feladatainak megoldására. A gazdaközönség megszervezésének gyorsabb üteme éppen a gazdasági érdekek fellendítése céljából ma szükségesebb, mint bármikor. Minél szűlár-dabb a talaj a gazda lábai alatt, annál szűlár-dabb és ellentállóbb lesz maga az ember. Ha a gazdasági megszervezettség s az ezt szükségképpen követő lelki konszolidáció mindinkább

nyer erejében és szívósságában, *fejtlenül jó hatással lesz az egyházak életére is. Így az EGE munkája közvetve az áldozatkészségnek és más társadalomfentartó erőknek lesz igen jelentékeny forrásává.*

— Ugy tudom, hogy a szász községekben a lelkész népének nemcsak lelki vezetője, hanem egyúttal gazdasági őrőállója és tanácsadója. Ha a gazdaközönség belátja, hogy az egyházi élet lelki kötelékei, ősi szervezettsége csak előmozdithatja az élet más területén is végzett jóigyekezetű törekvését, akkor be fog következni hiveinek amaz öntudatos belátása, hogy egész élete tulajdonképpen egyháza és annak fenntartása körül kell hogy forogjon.

— Ezeket a gondolatokat váltotta ki belőlem az EGE közgyűlése. A megkezdett uton való továbbhaladás szükségképpen elvezet egy lelkileg és anyagilag jól megalapozott jövőendő megvalósulásához.

Dr. Vargha Béla e. főjegyző.

A közgyűlés után...

Írta: Ugron Pál, az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet alelnöke.

Szinte észre sem vettük, hogy már több mint egy hónapja zajlott le az E. G. E. közgyűlése. Azok a nagy kérdések, és gondolatok, amelyek gazdatársadalmunk parlamentjének ülésén felmerültek, örökké bennünk éltek és bennünk fognak vajudni a jövőben is. Végeredményben saját jövőnkéről, tehát lét-kérdéseinkről van szó.

Karácsonykor lesz husz éve annak, hogy életemben először mint 16 éves diák nyilvános gyűlésen vettem részt. Ez az összejövetel az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet közgyűlése volt. De már kisgyermek koromtól hallottam és tanultam szegény Édesapámtól a gazdasági szervezeteknek fontosságát. Mindig azt magyarázta, hogy a falu előmenetele a lakosság jóléte és értelmi képességének fejlődése csak a szervezettség révén érhető el. Az említett eszmék nélkül nincs és nem is lehet igazi falusi műveltség, öntudatos széles alapokra épített kiscgazda réteg, amely minden fejlődő nép alapját képezi.

Egy régi világ volt összeomlóban s ugy-látszott, romjaival mindent eltemet. Megsem-misül mindaz, amit addig sok-sok emberöltön keresztül alkottak. De a fiatal lélek fogékony-ságával megtanultam, — régi kipróbált köz-életi férfiak szájából, — hogy mig az édes anyaföld a magyar gazdák kezében van, addig nincs veszített ügyünk. Az életet újra lehet, sőt kötelesség újra kezdeni s ehhez csak egy

alap lehet a gazdasági egylet. S hogy mind-ez nem így történt azt tudjuk, mert közle-tünkben a gazdasági szervezetek csak másod-rangu helyet találtak. A mulasztásért egy egész nép közvéleménye felelős, mert nem foglalkozott kellő alaposággal érdek-kérdé-seivel. Sokan a kisebbségi közéleti vezetők közül nem osztották azt a nézetet, hogy min-den életmegmozdulást elsősorban gazdasági-lag kell alátámasztani, mert csak így bizto-sítható fennmaradása.

Most azonban adjunk hálát a Gondvise-lésnek, hogy végre önmagunkra találtunk. Nem az a fontos, hogy a multban hogyan ala-kultak a dolgok, hanem az, hogy mi lesz a jövőben. A gazdatársadalom széles rétegében találkoztunk a szervezkedés és munka iránti készséggel. Ennek legfényesebb bizonyítéka az E. G. E. mai vezetőségének nagyvonalu eredménye. Hiszen rövid két esztendő alatt az érdekkörébe vont gazdák száma több mint 50-szeresére emelkedett.

Magyar gazda és magyar gazda között nincs és nem lehet különbség érzélem és fel-fogás dolgában. Közöttünk osztály válaszfalak nem léteznek, sem a vagyoni viszonyaink, sem a születés nem választanak el egymástól. Az erdélyi nagy- és középbirtoko-sok mindig előljártak a gazdasági haladás ügyében. Igyekeztek tudásukat minél széle-sebb rétegekben elterjeszteni. Ma már nagy-birtokról nem beszélhetünk. A középbirtoko-

sok is megapadtak. De azért megmaradt erőnkkel a munka válvetett lesz a közös cél érdekében. Többet és jobbat akarunk teremteni. Apáink örökségét át akarjuk adni utódainknak. Magyarok akarunk maradni ezen a rögön, ahol Isten rendeléséből élünk. Ez csak úgy sikerülhet, ha egymást megbecsüljük és értékeljük.

Felhívás az E. G. E. összes gazdaköreihez és az egyesületi tagokhoz.

Az elmúlt évben őszi nemesített búzavetőmagakciónk sokkal szebb eredményt érhetett volna el, ha a gazdaközönség szükségletét idejében közölte volna az E. G. E. központjával, amely ez évben is biztosítani fogja a búzavetőmagszükségletek kielégítését. Az igénylések kései bejelentése sok esetben lehetetlenné tette a vetőmaggal való ellátást.

Felkérjük ezuton gazdaközönségünket, hogy már most jelentse be vetőmagszükségletét központunkhoz. A minőségbúzafajták közül rendelkezésünkre fog állani ez évben: Odvos 241, Bánkúti 1201, 1205, 1014-es toklászos, és B. 505 és 546-os tarbuzák.

A vetőmag áráról és a szállítási feltételekről az Egyesület központja július hó folyamán az igénylőket részletesen tájékoztatni fogja.

Felkérjük gazdaköreinket, hogy írják össze működési területükön a szükségletet és egyszerre jelentsék be az igénylést, mert nagyobb vetőmagtételek szállításánál a zsákbeszerzést nélkülözni tudjuk és a vasuti fuvardíj is lényegesen kisebb lesz, tekintve, hogy nagyobb mennyiség szállításánál az jobban megoszlik.

Az E. G. E. vezetősége.

Ritka szerencse. Balázs Zsigmond valasuti gazda egy juha négyet bárányozott. (Szócs Gy. felv.)

A peronoszpórajelző állomások hírei.

A tavaszi hideg időjárás 10—14 nappal késleltette a szőlő fejlődését. Ezért lapzártáig (május 21-ig) az első fertőzés megországgrészünk egy vidékén sem történt meg. A szőlő levele ugyanis az esőzések ideje alatt nem érte el a szükséges 2x3 cm. nagyságot. Ezuton figyelmeztetjük a megfigyelő állomás vezetőit hogy az első fertőzéshez legalább 10 mm. eső szükséges és két három napon keresztül 10 C°. A második fertőzéshez fél—másfél óra alatt esett 4 mm. eső szükséges 13 C° éjszakai legkisebb hőmérséklet mellett. A peronoszpóra kivirágzásához pedig csapadék hiányában legalább egy kiados harmat, 13 C° éjszakai hőmérséklet mellett.

A fertőzést könnyű ellenőrizni a levéllel és fürtpróbával. A gyanus — lehetőleg a tőke aljáról szedett leveleket vagy fürtöket megnedvesített fehér itatós papír, vagy egy beáztatott és kicsavart kendő rétegei közé tesszük s az egészet tányérral leborítjuk, majd meleg helyre állítjuk. Egy-két napon belül a fertőzött növényrészeken — a leveleknél a fonákon fehéren kivirágzik a peronoszpóra. A kísérlet alatt ügyeljünk, hogy a réteg állandóan nedvesen maradjon. Amennyiben a kivirágzás elmarad a peronoszpóra még nem fertőzte meg a szőlőt.

A június havi észrevételeket kérjük pontosan beküldeni minden fertőzés megállapítása után.

Az Erdélyi Gazdában közölt felhívásra számos gazdatársunk vállalkozott ezen nagyfotosságu állomások felállítására. Itt közöljük azok névsorát és székhelyeit. A környékbeli szőlőbirtokosok teljes bizalommal fordulhatnak az alábbi címekhez, ahonnan mindenkor megkapják a pontos felvilágosítást, hogy mikor és milyen erősségű oldattal permetezzenek:

- Teleki Adám gr. Oena Muresului, jud. Alba.
Mikó László: Sânvasii jud. Mures, up. Miercurea Niraj.
Dániel Elemér: Gănesti, jud. Târnava Mică 3 darab.
Rossman Samu: Mociu, jud. Cluj.
Gr. Bethlen László gazdasága Reteag, jud. Somes.
Dancs Kálmán: Valea lui Mihai, jud. Sălaj.
Dr. Kilner Béla: Beius, jud. Bihor.
Tövissy Béla: Budiul, jud. Mures.
Gazdakör Peregul mic, jud. Arad.
Bethlen Gazdasági Iskola, Ciubrud, jud. Alba.
Br. Bánffy Dániel: Ciuguzel, jud. Alba.
Dr. Konopi Kálmán: Odvos, up. Conop, jud. Arad.
Máriaffi Lajosné gazdasága Bogdand, j. Sălaj.
Módy Miklós: Ciceumihailfalău jud. Somes.
Bartha Sándor: Hotesti, jud. Odorheiu.

Szerk.

Tagdíj-nyugtázás.

Sz. J. pöszke Izvorul Crisului, B. B. Braşov, D. A. Adrian, B. E. Cubuleut, Sz. S. Zlatna, L. Ö. N. L., T. M., B. G., J. L. Feliceni, Sz. F. Bodola, M. F. Tasnad, B. L., F. L., D. I. Peteni, Sz. J. (100), Orastie, R. A. Tarian, T. A. Suplac, A. Gy., F. Gy. Biefalau, Sz. I. (260), Giaca, G. G. Gherla B. M. Posalaca, id. G. P. Corpad, K. A. Teremi J. M. Lona de sus, ifj. A. J., B. J., I. Gy., M. K. I., M. K. J., M. K. J., P. K. S., M. Gy., M. K., ifj. P. O. P., N. N. Tinca, dr. A. J. Oradea, T. T. Mercurea Niraj, dr. B. I. Zălau, F. Z. Uioara, B. B. Breaza, N. J. Chiochiş, F. S. Câmpulung la Tisa Gazdakör Dumbrava, N. B., G. V. Aita Seaca, H. L. Atid, B. S. (30) Bodogaia, M. J. Gier, Sz. G. Oc land, dr. B. M. Câmpia Turzii, T. F. Doba, dr. V. J. Carei, B. L. Casinul Nou, B. J. Batiz, B. J. Bachnea, O. F. Bordoş, O. J. Câmpulung la Tisa M. I. Bârsău, D. V. Oaia, B. S. Sânmihaiu, B. A. Deva, L. F. Geoagiul de Jos, P. Sz. L. (90) pelei gazdasága Ciocaja, P. E. Hădărău, Sz. L. Naimond, Cs. A. Dejan, B. J. Santana, K. D. Simleul Silvaniei, ifj. L. D. Ilieni, D. I. Filia, F. J. Crăciunel, I. L. Crăciunel, I. Zs., E. S., ifj. I. L. S. J. F. V., A. A. P. Foi, F. S. Crăciunel, B. G. Cadea, M. I.-né Unirea, P. S. Valea Crisului, R. E. Petreu, K. F. Sandominic, Gazdakör (80) Belani, G. E. Husia-Somes, B. I. bacalé Huedin, K. A., id. K. A., B. Gy., K. J., H. K. Cuzepiac, T. J. a P. é Alunis, F. K. Sieu Sfântu, K. Sz. F., H. L., D. Sz. M. Cauceau, M. J. Boda, F. Gy. Sânmărtinul Unguresc, Gazdakör Lapadea Nou, M. B. Gherla, B. F. Bichiş, B. S. Zoltan, B. E. Batanii Mari, N. E. Totesti, A. J., ifj. A. S., A. F., O. M., F. A., H. M. D. Oteni, T. S. Hărăstos, H. P. Secusigiu, K. M. Adoni, Cz. I. D. Huedin, dr. Sz. I. G. Santionlunca, Sz. A., K. G. Brend, B. M. Berend, ifj. J. M., Sz. Zs., J. S. J.-né Cuzepiac, Cs. A., B. D. Jara de Mureş, K. J. Chiesd, ifj. B. K. Lisneu, Sz. Gy. (100) Hădărău, H. A., B. M. Tiream, V. S. Ghiarac, K. D. Rava, Gazdakör Tusnad, R. D., V. A. Calnic, H. J. Cadeo, Sz. M. Bită, B. P. Foeni, S. G. Tompa, B. S. Oradea, K. Gy. Boiu, V. F. Tinca, J. K. Santion, B. S. Oradea, T. S., H. M., M. B., Cs. Sz. S., Sz. J., I. F. Salonta, M. P. Captalan, dr. M. K. Inand (600), dr. Sz. I. L. (440) Santionlunca, R. J. Răubarbat, V. M., N. D., D. B. Madaras, M. K. Urziceni, S. I. Tăşnad, L. S. Telechiu, Sz. L. Madaras, V. J. Trg-Mureş, Gazdakör Trg-Mureş, F. B. Crăştie, Hangya Mărtineni, B. Luca, Földm. Szöv., A. B. Trg-Mureş, M. A. Cascaş, C. J. Chebele, M. A. Sântana, K. F. Acaşari, T. N. S. Reteag, Gy. P., I. G. Duca, Cs. G.-né Hida, ifj. T. S. Sânduleşti, vād. dr. F. M. Zs. M. Cheşereu, D. S. Cheşereu, N. K. Cheşereu, P. K. Cheşereu, K. B. Cheşereu, vād. F. S. Cheşereu, B. D. Livada (120).

N. J. Doboli, B. Gy. Mineu, G. B. Mineu, H. M. Cheia, Coop. Credit Petea, Hangya Cernatu de Jos, Cerc. Agr. Cernatul de Jos, P. J. Oena Mureşului, J. L. Becheni, T. F. Corund, K. S. Corund, Cerc. Agr. Caranşebes, U. Gy. Caranşebes D. H. I. Trg-Mureş (120), P. Zs. Satmar, B. J. Periceni, T. R. P. Peleşul, T. P. Gy. Voivodeni M. J. Seleuş, 171. Sch. J. Urziceni, B. P. Timi soara II., G. G. Lupeni, V. F. Sâniob, S. B. Oaşdea, R. K. Cennatul de Jos, B. Zs. Mărtineni,

K. K. Mărtineni, B. L. Mărtineni, B. J. Mărtineni, K. K. Mărtineni, K. P. Mărtineni, M. A. Mărtineni, Sz. J. Deleu, Sz. F. J. Deleu, Sz. J. M. Deleu, H. Sz. Deleu, D. J. I. Deleu, D. J. M. Deleu, Cs. J. Deleu, S. S. Sănpaul, G. J. Sănpaul, Sz. J. Sănpaul, G. I. Ghimesbuc, ifj. D. Sz. M. Cauaceu, K. Sz. F. Cauaceu, U. I. Cauaceu, K. L. Alba-Iulia, dr. B. E. Satmar, ifj. Cs. Sz. I. Peregul mic, Cz. J. Tinca, Cs. Gy. Doboli de sus, M. P. Turda, D. F. Simleul Silvaniei, B. M. Coroiu Sânmărtin, D. Zs. Coroiu Sânmărtin, O. K. Coroiu Sânmărtin, N. I. Coroiu Sânmărtin, Sz. J. Coroiu Sânmărtin. A. S. Sederhat, G. I. Zagon (80), O. L. L. Unirea, Cerc. Agr. Calnic, G. M. J. Păcureni, Cerc. Agr. Mailat, K. J. Sculia, Cerc. Agr. Crasna, Cerc. Agr. Găneşti, A. J. Chendul Mare, K. D. Chendul Mae, K. K. Diciosănmărtin, M. I. Crăieşti, V. S. Adamuş, D. I. Chendul Mare, F. J. sz. Chendul Mare, ifj. F. S. Chendul Mare, F. J. aształos Chendul Mare, F. M. Chendul Mare, K. M. Chendul Mare, K. Gy. I. Chendul Mare, K. G. I. Chendul Mare, L. F. Chendul Mare, M. M. Chendul Mare, M. P. J. Chendul Mare, M. J. kuti, Chendul Mare, M. G. Chendul Mare, Sz. J. Chendul Mare, S. J. Bozies, F. I. Bozies, H. J., ifj. K. P., T. M. Otelec, V. F. Huedin, A. L. Armaseni, E. A. Secueni, dr. T. E. Eliseni, Tejsz. Sannicolau, B. A. Aita Mare, H. F. Sitani, L. A. Covasna, G. A., K. B., K. L., B. A., B. E., K. J., Gazdakör, K. L. J.-é, D. Gy., Mihai Viteazul, B. L. Delniţe, B. B. Satumare, T. J. Dálnoc, B. Gy., Cs. B., E. S., Z. I. Hărău, K. Z. Ereiu Sancerai, R. Ö. Trg-Săcuesc, S. J. Borosneul Mic, Gy. Gy., B. Gy. (120) Miclosoara, Hangya Sumuleu, L. Gy. Moldova Nou, B. F. Peleşul Mare, N. B. Oar, Z. K. Vetis, F. S. Mercurea Niraj, B. S. csinádi Băţanii Mari, Gazdakör (120) Gataia, B. I. Gataia, K. Gy., M. J., V. A., K. B., ifj. S. A. J.-é Pachia, K. I., M. A. Goganvarolea, V. G. Sansimon, D. L. Abram, O. I. Simeria, Z. Sch. 120. R. Aeos, K. A. Dej, F. J. Păuso, K. L. Socodor, K. G. Turia, M. P. Sliminic, Hitelsz. Vânător, dr. G. S. Valea lui Mihai, T. M. 100 Racosul de Jos, Sch. J. Dumbravioara, T. I. I.-é. Valea Strâmba, id. N. S. Vânător, B. S., ifj. D. Gy. Satul Lung, K. B., G. J. Lazarea, R. J. Silindia, dr. Sz. J. Iernut, K. G. Dragomireşti, G. A., S. M. Roteni, Sz. Z. Mociu, B. P. P.-é, G. D., B. S., M. G. Panet, B. K. Nima, E. L. Gurba, S. Gy. Zimandeu, T. S. Tormoc, Sz. J. Someuta mare, S. S. Lipova, G. J. Otelec, Hangya Cernatul de sus, Sz. I. Trg-Săcuesc, U. A. Odorheiu, dr. K. B. Tasnad, K. I. Crasna, F. L., V. J. Sabed, Sz. J. Cebele, Kiss J. Cipău, J. F. Trg-Mureş, Sz. B. Géza Jara, F. Gy. Sarmas, O. P. Varias, B. B. Arcus, K. J. Bodo, T. F. Jojib, K. A. Valea Crisului, Gazdakör, N. K., Cs. J., J. L. Bită, P. J. Seleuş, Gazdakör Pava, T. Ö. Teliciul inf. Gazdakör, B. A. Căpeni, B. E. Cubuleut 40, A. B., K. A. Turia, Hitelsz. Dumbrava, Sz. L. Georgeni, K. S. Lunca Muresului, D. D. Zagon, H. I. Otelec, H. M. Catalina, W. E. Zerind, M. Z. Clopodia, A. Gy. Topliţa, L. D. Soimosul Mic, L. B. Abram, Sz. E. Seini, R. A. Ant., P. J. Iarmata Neagră, dr. S. E. Teius, Makkay E. Cluj, K. S. Trg. Lapusului, ifj. J. J. Unirea, D. J.-né G. Petreu, D. A., K. T. Turia, Cs. J. Galesti, K. J. Santionlunca, Gazdakör Ozun, D. T. Valea Lunga, dr. Sz. M. Diciosănmărtin.

Kérdés - Felelet

P. Á. Tg.-Mureş. 1. Kérdés: Az erjesztett csöves kukoricával etetett fejős tehenek teje nem kap-e valami idegen ízt vagy szagot.

Felelet: Több tehenészetben, ahol az erjesztett csöves csalamádé etetést bevezették, idegen ízt és szagot éreztek a tejen. Rövid kutatás után rájöttek, hogy ez a kellemetlen íz és szag onnan ered, hogy a tejet fejés után sokáig tartották az istállóban. Tanácsos ezért, amikor erjesztett takarmányt etetünk, fejés előtt szellőztetni és a tejet, amint kifejtük, azonnal kivinni és az istálló előtt elhelyezett tejeskandérba egy vattás szűrőn keresztül felönteni. Az így kezelt tej teljesen mentes minden idegen íztől és szagtól.

2. Kérdés: Hat éves szarvaskerep táblám kezd gyérülni és perjésedni. Junius végén szándékozom kiszántani és takarmánykeveréket vetni, amit ősszel lekaszállhatok és tavasszal az újbóli kaszálás után késői tengerit vagy kapást tenni helyébe. A tábla északos fekvésű, kötött vályog talaj.

Felelet: Országunk éghajlata általában szárazságra hajló, amiért a korán vetett takarmánynövénykeverékek gyengén bokrosodnak és nem mindig érik el őszire a megfelelő nagyságot. Kísérletezni azonban lehet rozs, őszi borsi és repce keverékkel. A vetőmagot a „Mezőgazdák“ R. T. Arad, Bul. Reg. Ferd. 41, utján lehet beszerezni.

3. Kérdés: A csöves csalamádét kikelés után kell-e gyériteni? és mennyi a sorban a tőtávolság?

Felelet: A csöves csalamádét, mint az Erdélyi Gazda több számában ismertettük, 60—75 cm. távolságra vetjük. Kikelés után hét napra megboronáljuk, majd lókapával kapálunk a sorok között. A növény távolságát mindig a fajta szerint állapítjuk meg. Lófogu kukoricánál 15—20 centiméter. Közepes növésű fajtáknál 12—15 cm., korai alacsony, kisebb növésű fajtáknál 8—10. A ritkítást az első kapálásánál végezzük, amikor a lókapá munkáját kézi kapával utánaigazítjuk. Amint a csöves csalamádé sorai annyira összezárulnak, hogy lókapával már nem lehet közéjük menni, az ápolási munkálatok befejeződtek.

R. S. Mociu, Cluj vármegye. Kérdés: Hogyan készíthetünk áfonyából bort?

Felelet: Az áfonyából (Vaccinium myrtillus) izletes bort lehet előállítani. Tisztán készítve, magas savtartalma miatt igen hűzős, keserű, csak több év múlva élvezhető, de tartós bort ad. A színe szép vörös, amit borok festésére is használnak. Az áfonya cukortartalma 5%, savtartalma pedig 1.6%. A készítésnél a szárazakat leszedjük, azután a gyü-

mölcsöt összezúzva kipréseljük. A levét fel-fogjuk és a visszamaradt törköly részt annyi langyos vízzel töltjük fel, amennyi azt jól ellepi. Ugy a levét, mint a felhígított törkölyt hűvös helyen pár napig állani hagyjuk, majd a törkölyt újból kipréseljük. Az így nyert levét a tiszta áfonyalével összetöltjük. E keverék ízét megvizsgáljuk és ha nagyon savanyu lenne, vizet adunk hozzá. Általános szokás, hogy 1 kg. áfonyaléhez két liter vizet és 1—½ kg. cukrot adunk, aszerint, hogy milyen szesztartalmu és édességű bort akarunk. ½ kg. cukor hozzáadás után erős bort kapunk. A ¾ vagy 1 kg. cukoradagnál a cukor egy része azonban nem erjed ki és a bor édes is lesz. Az erjedésnél ügyeljünk arra, hogy a levegővel közvetlenül ne érintkezzék, ezért tanácsos a hordókra kotyogót, kisebb mennyiség előállításánál pedig az üveg szájára hajlított gummicsövet tenni, amit vízzel telt edénybe vezetünk. Miután a bor megtisztult, lehuzzuk. Egy-két évi állás után alkalmas fogyasztásra.

T. L. Cluj. 1. Kérdés: Hogyan védekezhetem kerti giliszta ellen?

Felelet: A giliszta igen hasznos állat a kertben, s ellene rendszeren nem szoktak védekezni. Ha túlmértékben elszaporodnak, számukat gyéríthetjük oltatlan mézporral, amelyet az ágyásokra a palánták közé szórunk szét.

2. Kérdés: A hangyát hogyan irtathatnám ki?

Felelet: A hangya irtására sokféle eljárást ajánlhatunk. Így: a bolyokat forró vízzel, petróleummal öntjük le. Szokták még hamuval is irtani, amit a hangyaboly köré szórnak jó vastagon. A hangya ugyanis hangyasavat választ ki, amelyet a hamu mézszertartalma közömbösít és a hangyát elpusztítja. Ujabban különböző szereket is ajánlanak a hangya irtására, ilyenek a gyümölcsvédőelemben is használatos arzén készítmények, amelyekből cukros oldatot készítenek és a hangyaboly közelébe helyezik el. Tanácsos azonban az edényt egy ládával leborítani, nehogy a méhek is rászálljanak és megmérgezzék magukat.

Nagyenyedi „Kisegítő“ Takarékpénztár Rt.

Alud, jud. Alba.

Fiók: Ocna-Mureşului—Marosujvár. — Postatakarékpénztári csekszámla: 43007. Girószámla a B. N. R.-nál. — Alapítottat 1871-ben. — Teljesen befizetett részvénytöke: 10 millió Lei. Tartalékok: cca. 10 millió Lei. — Foglalkozik a banküzlet minden ágával

Rejtvény

Országreszünkben még nagyon sok faluban van elterjedve a tarló legeltetése.

Milyen haszon jár a tarló legeltetésével?

Ezzel szemben miért mondják azt, hogy a legdrágább legelő a tarlólegelő?

Mikor kell a tarlót buktatni?

A gazdának milyen kára származik a tarló meghagyásával?

Milyen előnye van a gazdának a tarlóbuktatásából?

Kérjük a rejtvény fenti kérdéseit megválaszolni.

A helyes megfejtők között könyvjutalmat sorolunk ki.

Rejtvénymegfejtés.

Az Erdélyi Gazda májusi számában a rejtvényvel kapcsolatban a következő kérdéseket tettük fel: Mikor és hányszor kell kapálni a kukoricát, és mi pótolhatja az első kapálást?

A helyes megfejtést az alábbiakban közöljük: A kukoricát akkor és annyiszor kell megkapálni, ahányszor a talajban helyreállott a hajszálcsovesség és burjános a föld. A hajszálcsovesség következtében ugyanis a földben lévő nedvesség elpárolog s a kukorica ennek hiányában nem fog kellőképpen fejlődni. A gyom elnyomja a fiatal növényt s elszívja előle a vizet és tápanyagot. Ajánlatos minden jobb eső után kapálni, mert

akkor ülepedik le a föld, áll helyre a hajszálcsovesség, s ha nem kapálunk, hiába esett az eső, mert a víz elpárolog. A nyári melegben, azokon a kukoricaföldeken, amelyeket ritkábban kapálunk, amelett, hogy hajszálcsovesség is helyreáll, repedések is keletkeznek, melyek fokozott mértékben szárítják a földet. Ilyenkor arra törekedjünk, hogy a kemény föld felett egy porréteg takaró legyen, amely úgy a hajszálcsovüket, mint a repedéseket betömi és megakadályozza az elpárologást. A lókapálást addig folytassuk, amíg kár nélkül be tudunk menni a kukorica közé. Az első kapálást a boronálás kiválóan helyettesíti, sőt ezt kétszer is meg lehet ismételni, mert ezzel a gyomot irtjuk és elrontjuk a hajszálcsovességet. Kocsis Károly gazdatársunk találóan jegyzi meg megfejtésében, hogy a tengerit már vetéstől fogva kell ápolni s ez a boronálással kezdődik.

A helyes megfejtők közül sorshuzás után az alábbiak részesültek jutalomban:

I. díj. Kocsis Károly Mártoneni.

II. díj. Szabó Mihály Budus.

III. díj. Györjakab Lázár Sft. Gheorghe, Kálai Gábor Zerind, Korodi István Cetátuia, Stier István Tásnad, Szentmiklósi István Salonta, ifj. Czirjék István Särmas.

A nyerevénykönyveket a címzettekhez eljuttattuk.

Gazdák!

Vegyétek a bevált, híres cseppeli

Weiss Manfred-féle

mezőgazdasági gépeket, ugymint:

ekéket, vetőgépeket, permefezőket, serleges kútakat, boronákat,

gyümölcs- és szőlőpréseket, kukoricamorzsolókat, darálógépeket, szecskavágókat, takarmány-füllesztőket, saraboló- és húzókapákat stb.

Árakkal és katalogusokkal készséggel szolgál a gyár romániai képviselője:

„Fimef”

**S.A.R. pl. Comerțul de Fier și Metale
București, Strada Fantanica Nr. 46.**

A Mezőgazdák Kereskedelmi Részvénytársaság

beküldött közleményei

Tengeri szállítás.

A Bánát és Arad vi. lékéről már jelentős mennyiségben szállítottunk tengerit az elmúlt hetekben Transzilvánia különböző vidékeire és szállítványainkkal úgy minőség, mint ár tekintetében mindenütt meg vannak elégedve. Az idejé tengeri minősége kifogástalan, emberi táplálkozásra is alkalmas. Felhívjuk a Gazdaközönseget, tengeri közvetítésével foglalkozó szövetkezeteket, amennyiben e cikkben szükségletük van, hívjanak fel bennünket ajánlattételre, a mindekorai legjobb árakon tudjuk őket kiszolgálni.

Rét és legelő létesítést, valamint felújításokhoz, pázsit létesítések és gyepesítésekhez ajánlunk fűmagvakat és keverékeket az alábbiakban:

Angol perje (Lolium perenne)
 Tarajos cincor (Cynorus cristatus)
 Tarackos tippán (Agrostis stolonifera)
 Réti perje (Poa pratensis)
 Sovány perje (Poa trivialis)
 Juhcsenkesz (Festuca ovina)
 Vöröscsenkesz (Festuca rubra)
 Olasz perje (Lolium Italicum)
 Mezei komócsin (Phleum pratense)
 Réti csenkesz (Festuca pratensis)
 Francia perje (Avena elatior)
 Keverékek rétek és legelők részére, száraz talajra.
 Keverék rétek és legelők részére, nedves talajra.

Amennyiben az érdeklődő megadja talajának adatait és az éghajlati viszonyok felől tájékoztat, készséggel állítunk össze fentiekől eltérő fűmagkeveréket is.

Ajánljuk vagon-tételekben való azonnali szállításra lófogó és gömbtengerit, bánáti vagy arad-megyei állomásokról.

Ajánlunk továbbá szudáni fűmagot, moharmagot, kölesmagot, fehér, vörös és szürke féleségben. Olaszországból importált első évi utántermésű, különösen jóminőségű cirokmagot, magasnövésű kendermagot.

Gyapju.

A raczka gyapjut exportra keresik. Felhívjuk ezért azokat, akik raczka gyapju tételek felett rendelkeznek, hogy azt eladásra alulírt címünkre felajánlani sziveskedjenek.

Repec.

Felhívjuk a Gazdaközönseget szives figyelmét, hogy repcét, káposztarepécét és bánáti repcét egyaránt az új termésből vásárolunk. Kérjük az eladásra kerülő tételeket a mennyiség hozzávetőle-

ges megjelölésével nekünk mintával megvételre felajánlani sziveskedjenek.

Arpa.

Az új termésből eladásra kerülő őszi, tavaszi és sörárpák szintén érdekelnék bennünket. Eladásra kerülő készletek szives bejelentését kérjük.

Gépek, eszközök.

Felhívjuk a Gazdaközönseget figyelmét gazdag gépraktárunkra:

Hoffherr és Schrantz-gyártmányu ekékre, boronákra, kapáló eszközökre, szecs-kavágókra, morzsolókra, darálóokra, szállózúzóokra, járgányokra, vető- és cséplőgépekre, valamint traktorokra.

Rudolf Seck-féle ekékre, gyomirtófésűkre, valamint boronákra és vetőgépekre is.

Kitűnő minőségű és igen keresett Eberhardt-i ekékre.

Rieger-féle gabonatriőrökre, benzin-, petróleum-motorokra, széna- és szalmaprésekre, gyümölcsmorzsoló gépekre stb.

Record (Dani Gergely-féle) és a Magyar Rézhengerművek Rt. által gyártott permetező gépeinkre.

Ganz-gyártmányu petróleum- és szivógáz-motorainkra.

„Wolf“-féle kerti eszközeinkre is.

Kívánságra bármely, más gyártmányu gépet is beszerzünk.

Felhívásra részletes árajánlattal szolgálunk.

A cséplőgép és traktor iránt érdeklődő gazdákhöz készséggel elküldjük szakemberünket, aki nekik minden felvilágosítást megad.

Kenőanyagok.

Ajánlunk a Gazdaközönsegetnek és a Gazdaköröknek egészen elsőrangú, különböző minőségű kocsikenőcsöket, gépkenőcsöket és zsirokat. Érdeklődőknek árlapot küldünk, kisebb mennyiségek szállítását is vállaljuk, utánvétellel, közvetlenül a gyárból. Gazdakörökben összegyűjtött és így feladott rendelések nagy megtakarítást jelenenek a szállítási költségekben, annál is inkább, mert a velünk összeköttetésben levő gyár 45 százalékos fuvardíjkezdvezményt élvez.

Felhívásra nyomban árajánlattal szolgálunk.

Pontos levélcím: Societatea Comercială Anonimă a Agricultorilor Arad, Bulevard Regele Ferdinand No. 41. Telefon 14—63.

Búza. Az E. G. E.-hez beérkező jelentések szerint a búzavetések ezideig teljesen kielégítik a gazdák várakozásait. Egyes helyekről kisebb panaszokról hallunk. Satmar vidékén az őszi búzák korai vetései szépek és a színük is kezd sötétedni, de ezzel szemben alacsonyok. A kései vetések pedig sárgák, ritkák és gyomosak. A Bánság egy kisebb részében az árvizek okoztak károkat. Biharban gyönyörűek a vetések, belső Ardeal egyes vidékein sok munkát adott a gyomlálás. Általánosságban a terméskilátások, — amint azt a földművelésügyi minisztérium hivatalos jelentése is megerősíti, — komoly reményekre jogosítanak. A búzapiac helyzete széles körökben nagy meglepődést keltett. Az előző évektől eltérően az árak ebben az időben nemcsak hogy tartották magukat, hanem szinte napról-napra emelkednek. A romániai búzapiacokon már a világparitáson felül van. Hetek, sőt hónapok óta hangoztatják, hogy a készlet fogytán vannak. Ez főleg országrészükre vonatkozik, s ha az Ókirályságban nem lett volna aránylag olyan jó termés, úgy még a szükségleteket sem tudtuk volna fedezni. Szerencse, hogy az Ókirályságban még van áru és hogy a kormány idejében közbelépett, korlátozta a kivitelt, mert így biztosítva van a szükséglet. A kereslet fokozódik s így hat héten belül aligha csökkennek az árak. Ma Clujon a búza ára 650 Lei.

Kukorica. Ennél a cikknél is örvendetes áremelkedést jelenthetünk. A kormány szabályozta ugyan a kivitelt s csak aránylag kisebb tételeket engedélyezett, de a jelek szerint a belföldi szükséglet is elég nagy ahhoz, hogy a kivitellel párhuzamosan az árakat szilárdítsa. Az utóbbi időben a hizlalások is nagyobb mértéket öltöttek. Másrésztől nem tagadható le, hogy a májusi időjárás, mely számos helyen alaposan késleltette a vetéseket, de ugyanakkor késleltette a koraiak kikelését, szitén befo-

lyást gyakorolt. Az utóbbi napok esőzései azonban lényegesen enyhítettek a helyzetet s így a gazdák bizakodva tekinthetnek a kukorica fejlődése elé. Általában a szilárdulás tovább tart. Ma Clujon a tengeri ára 380 Lei.

Zab. Hónapok óta egy árszínvonalon mozog. Az ókirálysági és az országrészünk közötti árak között javunkra kisebb eltolódás volt, ami később kiegyenítődött. A múlt évben nagyon gyenge termés volt s így a raktárakban nincsenek készletek. A kereslet elég élénk ahhoz, hogy komolyabb eltolódás egyelőre ne következzen be. Ma Clujon a zab ára 510—520 Lei.

Árpa. Kevés az áru, de azért kielégíti a szükségleteket. Az Ókirályságban fokozódó a kereslet, míg országrészünkben megtartotta az előző jelentésünkben szerepelt árat. Clujon az árpa ára 450—460 Lei.

Fehérbab. Az utóbbi két hét alatt váratlan kereslet következett be, s ez a körülmény az árak alakulását kedvezően befolyásolta. Jeleztük, hogy ebben a cikkben csak a külföldi érdeklődés idézhet elő áremelkedést, ami be is következett. Galatból nagy az érdeklődés. Valószínű, hogy nagyobb mennyiség kerül megvásárlásra. Ma bármelyik transilvániai feladóállomáson a fehérbab ára 550—560 Lei.

Lóhere. A vetések befejeződtek, de sajnos, komoly árváltozás mégse következett be. Németország, mint a legnagyobb vásárló, saját érdekeinek megfelelően diktálja az árakat. Általában csak névleges árakról beszélnek, mert komolyabb tételekre vevők ritkán jelentkeznek. Tekintélyes mennyiségű áru várja a vevőt. Clujon a névleges ára 21 Lei.

Lucerna. Alapjában véve helyzete hasonló a lóheréhez. Kévesebb ugyan a készlet, de a vevők ennél a cikknél sem versenyeznek. Ebben a cikkben viszont még alakulhatnak az árak. Clujon a névleges ára 28 Lei.

Junius havi állatvásárok.

1. Ardusat, Beliu, Căpălnic-Mănăstur, Dej, Jebel, Lechința, Ozun, Secueni, Sebeș.
2. Aghireșu, Aita-Mare, Avrig, Balint, Brad, Sânbăta de jos, Slimnic, Timișoara.
3. Căraseu, Recaș, Telciu, Vascau, Zălau.
4. Făgăraș, Orăștie, Sânpaul, Siria.
5. Rimetea.
6. Iia, Seica-Mare.
7. Hideaga, Ighiu, Turulung, Ucuriș.
8. Beba Veche, Motișul, Unirea.
9. Cheversul Mare.
10. Sărmaș, Svinița.
11. Deta, Dumbrăveni, Petriș.
12. Biled, Birchis, Cărpinis. Comloșul mare, Criș, Făget, Pomi.
13. Buteni, Cluj, M. Săncraia, Prieștea mare.
14. Berzasca, Săliște.
15. Baia de Criș, Gheorgheni, Hida, Hodod, Lăpuș, Periam, Săvârșin, Valcul de jos.
16. Văradia de Mureș.
17. Aleșd, Baraolt, Jiboiu, Salonta, Valea lui Mihai.
18. Chizeteu, Gărbău, Negrești, Ogra, Orașul-Nou, Tășnad, Zlatna.
19. Bărzova, Belțiu, Livada, Semlac, Tormac.
20. Daneș, Papii-Ilariu.
21. Dârlos, Ghindari, Turți.
22. Turda, Vănetori.
23. Baia Mare, Dobra, Ulmeni, Unguraș, Valea Lungă.
24. Căpălnaș, Cârța, Panticeu, Pesac, Racoșul de jos, Saica mică, Sighisoara, Sintereag, Tâlmăciu, Vințul de jos.
25. Bărsău, Bethausen, Bucium, Halmeu, Lovrin.
26. Jimborea, Mediașul Aurit, Simleul Silvaniei, Teiuș, Ticușul Vechi.
27. Mercurea, Rodna, Teaca, Zagăr.
28. Gălgău, Gărceni, Ipu, Lugoj, Regele Carol, Sălășig.
29. Bicsad, Blăjel, Bontida, Hundoara, Mercurea Ciuc, Satu-lung, Sebiș.
30. Asuajul de sus, Ceica, Ciacova, Ciszădie, Frumoasa, Intorzura-Buzeului, Oradea, Sălciua de jos.

Tőzsdei árak

Május hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica	Zab	Mák	Napraforgó	Fehérbab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna széna	Széna	Megjegyzések
Cluj	620	—	430	360 380	500	—	—	560	—	—	200	—	
Oradea	600	—	420	360	500	—	—	570	—	—	—	—	
Timișoara	600	—	400	350	490	—	460	580	—	—	—	—	Árpa 62 kg-os
București	590	—	330	360	485	—	—	—	—	—	—	—	Árpa 62 kg-os
Satu-Mare	595	—	450	350	460	—	510	—	—	—	—	—	
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Allatárak Clujon.

Sertés élősúly teljesen hizott: exportanyag 26 lej. Teljesen hizott sertés belföldi fogyasztásra 25 lej. Hizott sertés 24 lej. Hus-sertés 22—23 lej. Rüdég beállítani való 23—24 lej. Teljesen hizott exportökör kg-ja 17 lej. Teljesen hizott exporttehén kg-ja 16 lej. Vágni való hizott ökör kg-ja I. oszt. 16 lej. II. oszt. 14 lej. Fejős tehén napi 20 liter tejjel szavatolással 14.000 lej, 16 liter tejjel 11.000 lej. Nővendőkmárha kg-ja 19—20 lej. Szopos borja kg-ja 22 lej. Jármosökör párj 20—24.000 lej. Lóárak: nehéz igásló párja 30.000 lej. Kocsiló párja 32.000 L.

Szatmári piaci árak. A piacon általában erősen szilárduló irányzat jellemzi, hogy a buza elérte a 600 lejt, a rozs 450 lejt, árpa 440—450 lejt, zab 470, lófogó tengeri puha 330—350 lej, apró keményszemű 370—385, napraforgó 500—510 lej, a lucernaszéna 280 lej. A szalma eltűnt a piacon. Burgoița Ella 280, Woltmann 200—220 lej. Állatárak: nehéz vágó ökör 15—18 lej, (a főváros részére vásárolják). Hizott tehén és bika 11—13 lej, kövérsertés export célokra, nehéz urasági kg-ként 25 lej, szedett 21—22 lej. Beállítani való süldő 20—21 kg-ként, választott malac párja 500 lej. Szopos borjuban nagy kereslet van. Oradea-i mézások vásárolják és ára emelkedik. Míg a termés és az állatpiac mozgalmassnak mondható, nincsen semmi biztató jel a gyapjuérté-

kesítésnél. Rövid idő múlva megkezdődik a nyírás és még teljes a tájékozatlanság.

Borpieae.

Utolsó jelentésünk óta nem következett be lényegesebb változás. Odobesti boiar borok 7—12 lej, Valea Călugereasca 10 lej, Dragășini fajborok 12 lej, Cotnari 13 maligános 14—16 lej. Beszárábia fajborok 14 lej, Arad vidéki ófajborok 15—17 lej, Erdélyhegyaljai fajborok 16—18 lej.

HIREK

Meghalt dr. Gabányi Imre. A magyar gazdatársadalomnak újabb gyásza van. Május 23-án szívroham következtében meghalt dr. Gabányi Imre clujai ügyvéd és földbirtokos, az EGE. alapító tagja. Temetése május 25-én ment végbe nagy részvétel mellett. A temetésen az E. G. E. Seyfried Ferenc az E. G. E. segédtitkára képviselte.

Az ország új közigazgatási beosztása. A napokban közzétették az új közigazgatási törvénytervezetet. Eszerint megmaradnak a jelenlegi beosztások, de az országot 7 tartományra osztják. Transilvániában 3 kormányzó-ság lesz. Clujon, Timișoarán és Brassóban. A falusi községi tanácsok a jogszerinti tagokon ki-

vül hat lakósból tevődnek össze, akik közül csak hármat választanak s a többi kinevezik. A választói jog 30 évnél kezdődik s ahhoz, hogy valaki ezt gyakorolja szükséges, hogy valamilyen formában hozzájáruljon a községi terhek viseléséhez. A javaslatot még nem szentesítette Öfelsége a király, s így nem lehet tudni, hogy a hivatalos lapban történő megjelenéséig milyen változásokon megy keresztül.

A peronoszporajelző állomások figyelmébe!

Az országosan megindult esőzések nyomán a peronoszpora első fertőzése majd minden szőlővidéken megtörtént. — Ezért hajtsuk végre ½-os bordói leves permetezést. A bordói lé készítésénél ügyeljünk, hogy a rézgalic oldatot töltsük a mézsléhez és semmiesetre sem fordítva. Így a a permetlé hatásosabb, jobban tapad s a gyenge oldattal is nagyobb eredményt érünk el, mint ha azt hejtelenül készítenénk.

Méhészek!

„Gyakorló Méhészek könyve“

Sem kezdők sem haladók nem nélkülözhetik Blénessy Károly szakmunkáját. 100 L. beküldése ellenében ajánlottan küldi meg a szerző. Utánvéttel drágább. — Cím: Blénessy Károly, Sándomi-nic. jud. Ciuc.

A salontai gazdakör fennállásának 50 éves jubileuma. A salontai gazdakör, mely eddigi tevékenységével bebizonyította, hogy mit jelent a szervezethez és a gazda összefogás, június 6-án, nagyszabású ünnepségek keretében fogja megülni fennállásának 50-ik évfordulóját. A gazdaköri elnökség meghívására az ünnepségen részt vesz dr. Szász Pál az EGE elnöke, gr. Teleki Ádám az Erdélyi Gazda főszerkesztője, Telegdy László központi felügyelő és Demeter Béla az Erdélyi Gazda szerkesztője.

Június 19-én tartják meg a coroncai gazdanapot. A Mures megyei coronca községben, mint ismeretes gr. Toldalaghi József földbirtokos elhatározta, hogy minden évben lehetővé teszi a gazdanap megrendezését a célból rendelkezésre bocsátja a parkját. Már javában folynak az előkészületek, minden jel arra val, hogy a június 19-re kitűzött

gazdanap, amelyen dr. Szász Pál az EGE elnöke is részt vesz, beváltja a hozzáfűzött reményeket.

Tagjaink figyelmébe! Az EGE elnöksége azzal a kéréssel fordul tagjaihoz, hogy a jövőben beküldendő összes hivatalos levelek vagy megkeresések csak az Erdélyi Gazdasági Egyletnek címzendők. S nem pedig a központi tisztviselőknek. Természetesen kivételt képeznek az EGE elnökének, illetve az elnökség tagjainak irandó levelek.

A gyógynövényekről hasznos kis tanulmánya jelenik meg Bodor Kálmánnak, az EGE kiadásában. A nélkülözhetetlen utmutatót megjelenés után eljuttatjuk gazdaköreinknek.

Fagy- és jégkárok. A fagyok általában elpusztították a korai gyümölcstermést. Emiatt nagyon sok helyen komoly veszteség érte a gazdákat. A szőlőkben aránylag elvétve csak kisebb ká-

rokat okoztak. Az utóbbi napokban viszont számos helyről jégverést jelentettek, amelyek sok helyen igen nagy veszteségeket idéztek elő. Sălaj, Alba és még több megyék egyes vidékein pusztított. Cluj megye északi részében viszont a felhőszakadás ártott sokat.

Pénzküldeménynél, amit az E. G. E. pénztárának címeznek, tisztelettel kérjük tagjainkat, írják rá a csekklap vagy pénzesutalványnak a célra fenntartott helyére, hogy milyen célra küldik az összeget. Pl. 1938. évi tagdíj 60 lej, 1938. évi jogi melléklet 60 lej, Gülbaba burgonya ára 620 lej. Összesen 740 lej.

Szerkesztői üzenetek.

Butkó Abel és Bartha levelei és a tavaszi vetőmag kiállításon nyert diszoklevelei Szentgericéről visszajöttek. Kérjük, közöljék pontos címüket.

APRÓHIRDETÉSEK

Ozuni gazdakör keretében, gazdasági géplerakatot nyitottam, ahol Hoffher és Schrantz, valamint Sack-féle mezőgazdasági gépek és azok alaktrészei kaphatók. Széplaki Károly géplakatos, Ozun, jud. Treiscaune. 92

Keresünk megvételere jókarban levő traktort. Közlések Harmathy Károly Cuzeplac címre küldendők. 91

Páva több pár, fiatal és öreg pár kapható Reinburger Ádám Ant pu. Tămasda, jud. Bihor. 90

Motorszerelő gépész elvállalná cséplés levezetését és ugy gépek, mint cséplők javítását. Cím: Forró Dániel, Str. Nic. Filipescu 19. Oradea. 89

Hofmann Károly kertész vagy gazdasági ispáni állást keres megfelelő bizonyítványokkal. -- Cluj, Str. Aron 22. Bartha István címén. 64

Eladók: járgányos, háromdu-gattyus, vízvezeték cca. kilencszáz méter csővezetékkel, amelynek fele négy cm. lyukbőségű, aszfaltozott öntöttvas, fele pedig három cm belvilágu vaseső, egy

üzemképes jókarban levő Mc. Cornick marokrakó; 40 kg garantáltan tiszta és egészséges méhviask. Koreek Gusztáv Cuied. p. Buteni, jud. Arad. 87

Megfelelő biztosíték mellett haszonbérbe adom egydarabban levő sikterületű 122 holdas szántó birtokomat, amely el van látva gazdasági épületekkel és cseléd-lakásokkal is. Cím: Damokos Dénes, Cernatul de jos, judetul Treiscaune. 82

Teleki Arvéd

faiskoláiból Jara, jud. Turda. Cluj, Regele Carol 118. sz. Lerakat: Örmösi, Cluj, Reg. Carol 73.

Őszi és tavaszi szállításra alma, körte, szilva, egres, ribizke, folyton termő málna csemeték, őrési eperpalántok kaphatók.

150

Eladó 23 drb kitünő állapotban lévő 21.850 liter űrtartalmu boros hordó, 2 drb szőlőszajtó és 1 drb szőlőhuzó. Kocsis Ferenc, Ludus, jud. Turda. 85

Eladó cigája juhok, kosok és bányók, valamint kb. 10 mm gyapju. Cím: Ifj. Almody Sándor, Sederhat, pu. Turnu, jud. Arad. 83

Házinyulak: Angora, Belga óriás, bécsi kék és a ritka bécsi fehér, összesen 12 család, hordozható ólakkal és felszereléssel olcsón eladók. Cím: T. Boariu Cluj, Str. Prof. Marinescu 23. 86

Eladó 100 drb 4 hónapos fajtiszta mangalica malac. -- Cím: Benesik Sándor, Sauaieu (Biharsilye). 79

Két darab, 1 him, 1 szuka, 6 hónapos fehér sárga foltos, jól fejlett kiválóan szép angol pointer egyenként 1500 lejért eladók. Szülők pedigrések a pedigrében „Végvári Botyár” s „Városmajori Lord” többszörösen díjazott championok. -- Közelebbi felvilágosítást tenyésztőjük dr. Bizek Dezső gyógyszerész, Jimbolia (Banat) ad. 93

Állást keresők

Négy éves gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkezem, szerény igények mellett elhelyezést keresek gazdaságban. Angol sertéstenyésztés és hizlalásban nagy gyakorlatom van. Kovács Zsigmond, Arad, Str. Ft. Gheorghe 17. 81

Németországban végzett gazdasz, kereskedelmi ismeretekkel állást keres. Cim a kiadóban. 80

Keresek gazdaságom részére több évi gyakorlattal bíró gazdaszt. Ajánlatok Nagy Dénes Turda címre küldendők. 43

Allást keres 42 éves ref. vallású nős, gyermektelen, 4 középiskolát és földmivesiskolát, valamint tejgazdasági szakiskolát végzett románul is tudó ispán. Cim: Horváth Zoltán, Moftinul mic, jud. Sălaj. 49

Szerényigényű, gazdasági iskolát végzett gyakornok állást keres, főleg gyümölcskertészethez és kertészethez ért. Cim: Szabó Mihály, Gornesti, jud. Mures. 74.

Gazdasági iskolát végzett, a gazdaság minden ágában jártas nőtlen gazdasz, megfelelő elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. 76

Kerestetik jobb gazdaságból 150-180 darab 4-5 hónapos mangalica malac megvételre. Ajánlatot az ár és cim megjelölésével „Mangalica” jeligére a kiadóhivatalba kéri. 43

Keresek megvételre jóállapotban levő Ásványi-féle szártepőt. Választ ármegjelöléssel dr. Szalay Géza, Voiteg jud. Timis. 88

Keresek kisebb fajta szénaprést motorhajtásra vagy körbenjáró lovasprést. Szász Gyula Mártinisi, jud. Odorheiu.

Allatmérleget megvételre keresek, Báró Bánffy Dániel, Aiud. 72

F Ő M U N K A T Á R S A K :

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Bartha Gyula, Dr. Gr. Bethlen László, Gr. Bethlen Gábor, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Bikfalvy Ferenc, Csomós János, Dániel Elemér, Dr. Eöry István, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyármáthy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kamarási Szász

Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó László, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Péter Béla, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Tauffer Ferenc, Telegdy László, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

DARSIN a gyümölcsösben és szőlőben fellépő rágó kártevők ellen.

DARSIN PÉP elpusztítja a lóhere, lucerna, répa és mezőgazdasági növények hernyóit és kártevőit.

TOXILIN a leghatásosabb szer a levéltetvek ellen.

A tavaszi permetezéseknél nélkülözhetetlenek!

Gyártja :

a **Moskovits Ipartelepek R. T. Oradea**
Növényvédőszer gyára.

Cluji vezérképviselőt: **Bárán Dezső** Cluj, Str. Vlăhuța 3, II. em.